

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

Κ. Ν. Π. 400/1924

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΗ—ΜΟΥΣΙΚΗ—ΘΕΑΤΡΙΚΗ

ΟΡΓΑΝΟΝ ΤΟΥ ΦΙΛΟΤΕΧΝΙΚΟΥ ΟΜΙΛΟΥ ΝΕΩΝ

ΕΤΟΣ Α΄. ΦΥΛΛΑΔΙΟΝ 1066

ΣΑΜΟΣ—ΒΑΘΥ

ΑΠΡΙΛΙΟΣ 1924

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΟΜΗΡΟΣ: Ὀδύσσεια (Ε. 166—200) Μεταφρ. Ζ. ΣΙΔΕΡΗΣ

Β. ΘΕΟΦΑΝΙΔΗΣ: Ἡ ἀγαπητικιά μου.

ΡΟΥΦΙΝΟΣ: Ἐρωτικά ἐπιγράμματα. Μεταφρ. Σ ΔΟΡΗΣ.

ΚΩΣΤΑΣ ΧΑΡΗΣ: Νύχτα, Ἰδιοτροπία.

ΝΙΚΟΣ ΚΙΡΑΝΗΣ: Τὴ νύχτα αὐτὴ τὴ μυρωμένη...

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΣΙΔΕΡΗΣ: Χανούμ, Καλυψώ, Σάλπιγγα.

Δ. . . . Ἀπ' τὴ Μεγάλῃ Παρασκευῇ.

Β. Σ. ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ: Ἴδου ὁ Νυμφίος, Δυὸ νύχτες Ἀρχαία βρύση.

ΜΑΡΙΑ ΠΟΠΕΣΚΟΥ: Σουλβία. Μεταφρ. ΣΩΤ. ΦΩΚΟΣ.

Ρ. ΛΟΥΥΣ: Τραγούδια τῆς Βιλιτώσ. Μετ. Κ. ΚΟΝΤΑΚΙΩΤΗΣ

ΕΜΜ. ΣΤΑΥΡΙΝΟΣ: Ὑϊκὴ στοργή.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΑΡΑΣ: Μία Λαμπρὴ στὸ μέτωπο.

Παράγραφοι, Ἀλληλογραφία κλπ. κλπ.

«ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ»
 ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΗ-ΜΟΥΣΙΚΗ-ΘΕΑΤΡΙΚΗ
 ΟΡΓΑΝΟΝ ΤΟΥ ΦΙΛΟΤΕΧΝΙΚΟΥ ΟΜΙΛΟΥ ΝΕΩΝ

Συνδρομαί δι' ἕν ἔτος	Ἑσπερικοῦ	Δραχ.	30
»	Ἀμερικῆς	Δολλ.	5
»	Ἀγγλίας- Αποικίων	Λίρα	1
»	Γαλλίας	Φρ.	50
»	Λοιπῶν Εὐρωπ. Κρατῶν	»	50

ΟΣΟΙ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΑΙ ΑΛΛΑΖΟΥΝ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΑΡΑΚΑΛΟΥΝΤΑΙ
 ΝΑ ΜΑΣ ΤΟ ΔΗΛΩΟΥΝ

Διὰ πληροφορίας, Συνδρομὰς κλπ. ἀπευθύνεσθε:
 Φιλοτεχνικὸν Ὅμιλον Σάμος-Βαθῦ-Ἑλλάς.
 Διὰ ζητήματα τῆς Συντάξεως
 «Μηνιαίαν Ἐπιθεώρησιν»

ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΙ

- ΜΥΤΙΛΗΝΟΙ — Γεώργ. Θέμελης
 ΤΗΓΑΝΙ — Ζήνων Δημητριάδης
 ΒΟΥΡΑΙΩΤΕΣ — Γεωργ. Σβεργκίδης
 ΠΑΓΩΝΔΑΣ — Ποθ. Λεκάτης
 ΠΕΙΡΑΙΕΥΣ — Κ. Λαμπαδάριος-Βούλγαρον 158.
 ΚΕΡΚΥΡΑ — Εὐάγγ. Κατεβαίνης
 ΜΥΤΙΛΗΝΗ — Μαρία Καραϊδοκάκη
 ΠΑΡΟΣ — Κωνστ. Σπύρου
 ΠΟΡΟΣ — Κωνστ. Καφετζιδάκης

ΑΔΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

κ. κ. Τηλέμαχον Καραγιάννην Τηγάρι, Κωνσταντῖνον Καρακώσταν, Ἰωάννην Ἐλισσαίου, Εὐάγγελον Καλτάκη, Κωνστ. Μάρκου, Νικόλαον Κανακάκη, Θρασ. Καζάκον Ἰωάν. Γιαννοῦλην, Μυτιληνοῦς, Κωνστ. Θάνον Μαραθόκαμπον. Λάβαμε τίς συνδρομὰς σας καὶ εὐχαριστοῦμεν.

κ. Δ. Ν. Ἐνταῦθα, τὸ ποίημα σας δείχνει πῶς ἔχετε κάποιο καλλιτεχνικὸν ταλέντο, ἀλλὰ δὲν τὸ ἔχετε καλλιέργησιν· κυττάξτε νὰ παρακολουθήσητε τοὺς καλλιτέρους ποιητὰς, διαβάστε καλὰ καὶ θὰ φθάσητε πολὺ γρήγορα σ' εὐχάριστα ἀποτελέσματα. Περιᾶσθε ἂν θέλετε ἀπὸ τὸ γραφεῖν, νὰ μιλήσωμε εὐκρινῶς.

κ. Φ. Κ. Α. Ἀθήνας· ὄχι δὲ μὴ μᾶς νομιζήτε γιὰ κουτούς· τὸ ποίημά σας κατὰ λάθος τόχει δημοσιεύει ὁ Νουμάς, Μάρτης 1923 μὲ τίτλο «πρωὶ θολὸν» κ' εἶνε τοῦ ποιητοῦ Ρήγα Γκόλφη, συνεννοηθῆτε μαζί τους.

κ. Ι. Ν. Χίον· κ' ἡμεῖς γιορτάσαμε γιὰ τὸν Βύρωνα. Ὁ «Φιλολογικὸς Σύλλογος Πυθαγόρας» ἔκαμεν ἕνα θαυμάσιον μνημόσυνο καὶ ὠμίλησαν οἱ κ. κ. Ζήσιμος Σίδερης καὶ Β. Θεοφανίδης. Ὁ Ὅμιλός μας εἶχε κάποια ἐπιτυχία ἐξαιρετική· γιὰτὶ ἐτραγουδήσεν τὸν ὕμνον πρὸς τὸν Βύρωνα πού τὸν συνέταξεν ὁ ποιητὴς μας κ. Ζήσιμος Σίδερης καὶ τὸν ἐμελοποίησεν ὁ πρόεδρος μας κ. Θέμος Στεφανίδης. Περιμένουμε τὴ συνεργασίαν σας κατὰ τὴν ὑπόσχεσίν σας.

Διὰ τὴν Βυρωνίστριαν ἔνταῦθα. Πολὺ ἐνθουσιαστικὰ γράφετε, σὰς συγχαίρουμε. Ὅσον γιὰ τὰ ἔργα τοῦ Βύρωνος ἔχουν γραφῆι τόμοι ὀλόκληροι καὶ κρίσεις πολλαί. Δὲν μπορεῖτε νὰ παρακολουθήσητε

καλὰ τὸ ἔργον ἀφοῦ δὲν ξέρετε τὴν Ἀγγλικήν· ἀλλὰ καὶ στὴ Γαλλικὴν πού γνωρίζετε τόσον καλὰ, ἔχουν μεταφραστῆ πολλὰ ἔργα καὶ κρίσεις. Ἐνα ἀπὸ τὰ καλὰ βιβλία εἶνε ἂν τὸ βρήτε, ἡ «Ἀναμνήσεις γιὰ τὸν Λόρδο Βύρωνα», πού ἐδημοσίευσεν Ἀγγλιστὶ ὁ φίλος τοῦ Thomas Moore, βιβλίον πεντάτομον καὶ πού μεταφράστηκε στὴ Γαλλικὴν ἀπὸ τὴν Λουίζαν Belloc, παρακολουθήστε τώρα τὰς ἐφημερίδας καὶ τὰ περιοδικὰ ἔχουν πολὺ καλὴν φιλολογίαν γιὰ τὴν ἑκατονταετηρίδα. Στὴν Ἑλληνικὴν ἔχουν μεταφραστῆ πολλὰ ἔργα τοῦ Βύρωνος ἐμμέτρως ἀπὸ τὸν Κωνσταντῖνον Δόσιον καὶ τὴν Αἰκατερίνην Δοσίου, γλῶσσα ὅμως πολὺ καθαρεύουσα· καὶ ἄλλοι ἔχουν μεταφράση, ὁ μακαρίτης Ἑφταλιώτης καὶ πολλοί. Πρὸ ὀλίγων ἔτων ὁ φιλολογικὸς Σύλλογος «Παρνασσός» εἶχε προκηρύξει διαγωνισμό γιὰ τὴν μετάφρασιν τῶν ἔργων τοῦ Βύρωνος, ἀλλὰ δυστυχῶς τίποτε δὲν ἐγένεε ὡς τώρα.

κ. Π. Σ. Τ. ἔνταῦθα. Ἀφήστε σὰς παρακαλοῦμε τὸν Πήγασον, κυττάξτε τὸ ἐμπόριόν σας, αὐτὸ θὰ σὰς ὠφελήσῃ περισσότερο. Τὸ ποίημά σας μπορεῖ θαυμάσια νὰ συναγωνισθῆ τὸ ἔργον τοῦ συμπολίτου Ρούτουλα.

ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

ΝΙΑΤΑ. Δεκαπενθήμερον περιοδικόν. Σύρα
 ΕΠΤΑΝΗΣΙΑΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ: μηνιαῖο περιοδικὸν ἐν Ζακύνθῳ φυλλάδιον ΙΑ'
 ΝΕΑ ΖΩΗ: Φιλολ. ἔκδοσις Β.Ρ.2126 Ἀλεξάνδρεια.
 ΜΑΚΕΔΟΝ. ΓΡΑΜΜΑΤΑ Ἐ' Ἀμύνης 30 Θύνικη.
 ΑΙΕΝ ΑΡΙΣΤΕΥΕΙΝ Μην. προσκ. περιοδικὸν Σύρος
 ΟΡΦΕΥΣ 15θήμερον φιλολογικὸν περιοδικὸν Κέρκυρα.
 ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΙΣ Προσκοπ. 15θήμερον περιοδ. Ἰωάννινα.

Δ. ΝΟΤΑΡΑΣ & Γ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ

ΕΙΔΗ ΟΠΤΙΚΗΣ

Δι' ὅλας τὰς ὀφθαλμικὰς παθήσεις, προερχόμενα ἀπὸ τὰ σπουδαιότερα ἐργαστήρια τῆς Γερμανίας.

Ἀθηλιακὰ διαφόρων χρωμάτων.
 Ἐπειδιορθώσεις.

ΕΙΔΗ ΜΟΥΣΙΚΗΣ

Μανδολίνα. Βιβλία. Κεθάρες. Φλάουτα κλπ. Χορδὲς ὄλων τῶν ὀργάνων καὶ ἔξαρτήματα αὐτῶν.

Βιβλία καὶ τεμάχια μουσικῆς.

ΨΙΔΙΚΑ ΔΙΑΦΟΡΑ

Ἀρώματα. — Συλλογαὶ κάρτ ποστάλ — Ἀθύσματα

ΠΡΟΜΗΘΕΙΑΙ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΙΑΙ

Ἐναντι Γραφείων Λουῆ-Μάρκ

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΗ-ΜΟΥΣΙΚΗ-ΘΕΑΤΡΙΚΗ

ΟΡΓΑΝΟΝ ΤΟΥ ΦΙΛΟΤΕΧΝΙΚΟΥ ΟΜΙΛΟΥ ΝΕΩΝ

ΕΤΟΣ Α' ΦΥΛΛΑΔΙΟΝ 10ον

ΣΑΜΟΣ-ΒΑΘΥ

ΑΠΡΙΛΙΟΣ 1924

ΔΥΣΣΕΙΑ

Μ. 166-200

Τρεχάτι τὸ καλόφκιστο καράβι στῶν Σειρήνων ἔφτασε τότε τὸ Νησί, μὲ τὰ φτερά τοῦ ἀνέμου.
 Ἐκοψε εὐτὺς ὁ ἀνεμος κ' ἀσάλευτη γαλήνη ἀπλώθηκε στὰ κύματα, θεὸς λὲς τὰ κοιμοῦσε.
 Κι' οἱ ναῦτες σηκωθήκανε καὶ τὰ πανιά μαζώνουν κ' ὄλα μὲ τάξη τὰβαλαν στὸ βαθουλό καράβι, καὶ στὰ κουπιὰ ἀφοῦ κάθισαν τὸ κύμα ἀφροκοποῦσαν, τραβῶντας μὲ τὰ λάτινα καλῶξεστα κουπιὰ τους.
 Κι' ἕνα κυπάρι ἐγὼ κηρὶ, μὲ κοφτερὸ μαχαίρι μικρὰ κομμάτια τῶκοψα καὶ μὲ τ' ἀδρά μου χέρια τὸ ζύμωνα, καὶ τὸ κηρὶ μαλάκωσε στὴν ὥρα,
 ἀπ' τὸ σφιχτό μου ζύμωμα κ' ἀπ' τὴν πυρὴ τοῦ Ἥλιου, καὶ τῶν συντρόφων ἔφραξα μὲ τὴ σειρά τ' αὐτιά τους.
 Ὀλόρθο τότε μ' ἔδεσαν οἱ ναῦτες στὸ κατάρτι, χέρια καὶ πόδια, κ' ἔσφιξαν ἀπάνω του τίς ἀκρες.
 Κάθισαν πάλι κ' ἀφριξε τὸ κύμα ἀπ' τὰ κουπιὰ τους. Καὶ τόσο ἄμα ζυγώσαμε, γοργὰ λαμνοκοπῶντας, ὅσο πού ἀκούεται ἡ φωνή, μᾶς εἶδανε οἱ Σειρήνες, καθὼς κοντὰ τους πήγαινε τὸ φτερωτὸ καράβι, κ' ἄρχισαν τὸ γλυκόφωνο τραγοῦδι τους νὰ λένε.
 » Ἐλα, Δυσεῖα ξακουστὴ, τῶν Ἀχαιῶν καμάρι, κ' ἄραξε τὸ καράβι σου ν' ἀκούσεις τὴ λαλιά μας.
 Γιατὶ κανεὶς δὲν πέρασε κοντὰ μας μὲ καράβι δίχως τὴ μελιστάλαχτη ν' ἀκούσει τὴ φωνή μας, κ' ἔπειτα φεύγει μὲ χαρὰ καὶ μὲ περίσσα γνώση.
 Γιατὶ τὰ ξέρουμε ὄλα ἡμεῖς ὅσα στὴ πλούσια Τροία πάθανε Τρωῆς κ' Ἀχαιοί, ἀπὸ θεῶν κατάρα καὶ ξέρουμε ὅτι γίνεται στὴ γῆ τὴν πολυθρόφα.»
 Ἔτσι εἶπαν, μὲ γλυκεῖα φωνὴ λαλῶντας, κ' ἡ καρδιά μου ν' ἀκούει ποθοῦσε κ' ἔλεγα στοὺς ναῦτες νὰ μὲ λύσουν, γνέφοντας μὲ τὰ μάτια μου. Μὰ ἐκεῖνοι, στὰ κουπιὰ τους πέφτοντας, ἔλαμναν γοργὰ. Κι' εὐτὺς ὁ Περιμήδης μὲ τὸ λεβέντη Εὐρύλοχο, πετάχτηκαν ἀπάνω, κ' ἄλλα μοῦ δέσανε σκοινιά καὶ μ' ἔσφιγγαν ἀκόμα.
 Κι' ἔπειτα ἀφοῦ περάσαμε καὶ μῆτε τὸ τραγοῦδι μῆτε ἡ φωνὴ ἀκουγόντανε καθόλου τῶν Σειρήνων, βγάλανε ἀμέσως τὸ κηρὶ πού σφάλισα τ' αὐτιά τους, κ' ἀπ' τὰ δεσμά μου μ' ἔλυσαν οἱ ποθητοὶ συντρόφοι.

170

175

180

185

190

195

200

Η ΑΓΑΠΗΤΙΚΙΑ ΜΟΥ

“Α! τότε θυμούμαι ακόμη κείνον τὸν ἄνθρωπο, κείνον τὸν πρόστιχο καὶ τὸ χυδαῖο, κείνον τὸν ὑλιστὴ καὶ τὸ μικρόμυαλο, ποὺ ἦρθε προχτὲς σπῆτι μου νὰ μοῦ θολώσῃ τὴ γαλήνη τῆς ψυχῆς μου!

Ἐρχότανε ἀπὸ μέρος κάποιας πλούσιας Ἐμπορίας, τοῦ Δόλου κόρης καὶ τῆς Ὑλῆς, καὶ μοῦ πρότεινε, ὁ ἀνόητος, νὰ ξεχάσω τὴν ἀγάπη μου, ποὺ ἔχω γιὰ Σένα, ὃ κὸρη ὁμορφότερη κι’ ἀπὸ τὴ Φύση ἀκόμη, καὶ ν’ ἀγαπήσω πιά τὴν Ἐμπορία, τὴ μόνη, λέει, ποὺ ἀξίζει αὐτὴ τὴν τιμὴ κι’ αὐτὴ τὴ λατρεία!

Καί, χωρὶς νὰ τὸν προκαλῶ, ἀρχίσε νὰ μοῦ δηγίεται τὰ χίλια δυὸ προτερήματα τῆς παινεμένης του.

Γι’ αὐτόνε ἡ Ἐμπορία εἶναι ἡ βασίλισσα ὅλων τῶν κοριτσιῶν τοῦ κόσμου. Τὰ ξέρε ὅλα ὅλα τὰ νοιώθει, ἀπ’ ὅλα κερδίζει. Ἡ φήμη τῆς ξευπνάδας τῆς ἔφτασε ὡς τὰ πέρατα τοῦ κόσμου, καὶ τὸνομά της κατάντησε πιά νὰ σημαίνει εὐτυχία καὶ καλοπέραση. Τίποτε δὲν ὑπάρχει στὸν κόσμο ποὺ νὰ μὴν τὸ ξέρῃ, τίποτε ποὺ νὰ μὴν κερδίξῃ, καὶ ἀπ’ αὐτὸ καὶ νὰ μὴ βγάξῃ ἀπὸ μέσα εὐτυχία. Καὶ κείνος, τάχα καὶ καλά, ποὺ θὰ τὴν ἔπαιρνε γιὰ γυναῖκα, θάπαιρνε γυναῖκα τὴ μέλισσα μὲ τὸ μέλι, θάβρισκε τὴ βρύση τὴ μυθική, ποὺ τρέχει ἀσίμι καὶ μάλαμα. Γιατί, λέει, ἐνάντια σ’ ὅ,τι κάνουνε ἄλλες κοπέλλες, ἡ Ἐμπορία εἶναι θετική, δὲν εἶναι ἀλαφρόμυαλη. Αὐτὴ ὅλο καὶ τὴν πραγματικότητα γυρεύει καὶ τὰ αἰσθήματα τῶν κοριτσιῶν ποὺ ξέρουνε γράμματα, γι’ αὐτὴ, εἶναι μιὰ βλακεία, εἶναι μιὰ φρενοβλάβεια καὶ τίποτε ἄλλο. Αὐτὴ, λέει, κι’ ἀπὸ μιὰ φλέβα ἀκόμη, κι’ ἀπὸ ἓνα δάσος πευκοφυτεμένο, κι’ ἀπὸ μυρωδικὰ λουλούδια καὶ βότανα, κι’ ἀπὸ τὰ τέτοια ἀκόμη ξέρε, ἡ κυρά μας Ἐμπορία, νὰ ὠφελῆθῃ, καλλιεργώντας κανένα λαχανόκηπο κοντὰ στὴν πηγὴ, κόβοντας ἀπὸ τὸ δάσος ξύλα γιὰ σανίδια, βγάζοντας ἀπὸ τὰ λούλουδα μυρωδιές, γιὰ νὰ πωλήσῃ ὅλα σὲ κείνες, ἴσα ἴσα, τὶς ἀλαφρόμυαλες, ποὺ τὴν πηγὴ τὴν παίρνουνε γιὰ κατοικία τῶν Νεραϊδῶν, τὸ δάσος γιὰ λιμέρ. τοῦ Πάνα, τὸ λουλούδι γιὰ σύμβολο τῆς μάταιας καὶ πρόσκαιρης ζωῆς.

—Βλέπεις ἴσα ἴσα, τοῦ κάνω, πὼς ἡ Πραγματικότητα εἶναι δοῦλα τῆς Ἰδέας καὶ πὼς ἡ Ἐμπορία σου εἶναι κατώτερη ἀπὸ τὴν ἀγαπητικιά μου.

Καὶ ὁ ἄνθρωπος, ὁ βάρβαρος καὶ πρόστιχος προξενίτης, ἔφυγε, χωρὶς νὰ μοῦ πῆ ἓνα γεια σου!

Δὲ μὲ νοιάζει ὅμως! Πές μου! Δὲν τοῦ εἶπα τὴν ἀλήθεια, Φιλολογία μου ἀγαπημένη μου Φιλολογία

Σάμος 1910

ΒΑΣ. Δ. ΘΕΟΦΑΝΙΔΗΣ

ΡΟΥΦΙΝΟΥ

ΕΡΩΤΙΚΑ ΕΠΙΓΡΑΜΜΑΤΑ

(Μετάφραση ἀπὸ τὸ ἀρχαῖο)

Προδίκη, ἀφοῦ λουστήκαμε ἄς σκεπαστοῦμε τώρα, καὶ τὸ κρασί τὸ ἀνέρωτο ἄς πιούμε μὲ κανάτες, γιὰτὶ περνοῦν τὰ νειῶτά μας, καὶ γηρατιά πλακώνουν ποὺ ἐμποδίζουν τὰ λοιπὰ· κι’ ὁ θάνατος μας φτάνει.

Σ. ΔΟΡΗΣ

ΝΥΧΤΑ...

Στὸς μελαγχολικοὺς ξενύχτηδες

Πόσο μ’ ἀρέσει ὁ περίπατος τῆ νύχτα στὸ πεζοδρόμιο τῆς προκυμαίας! Μέσ’ τὸ λιμάνι ἀραγμένο ἓνα βαπόρι σὰν μαῦρος ὄγκος φαίνεται ἀκαθόριστος.

Μόνο τὴ νύχτα νοιώθω πὼς ὑπάρχω, στὶς ὥρες ποὺ ἡ πόλις ἠσυχάζει στοῦ ὕπνου τὴν ἀγκάλη βυθισμένη συντελεστοῦ τῆς λησμονιάς τῶν πόνων.

Τὰ φῶτα ὅλα πρὸ πολλοῦ ἔχουν σβύσει· ἀκούονται γαυγίσματα ἑνὸς σκύλλου, ἓνας διάττων ἔλαμψε κι’ ἐχάθη, ἓνα τραγοῦδι σβύεται πρὶν τ’ ἀκούσω.

Πόσο μ’ ἀρέσει ὁ περίπατος τῆ νύχτα στὸ πεζοδρόμιο τῆς προκυμαίας! Μέσ’ τὸ λιμάνι τῆς καρδιάς μου ἀραγμένη σὰν μαῦρος ὄγκος ἡ μελαγχολία!!!...

ΙΔΙΟΤΡΟΠΙΑ

Στὴ Γ. Κ.

Ἄθελα μέσ’ τὸ νοῦ μου ξεπετιοῦνται ἡ μέρες ποὺ οἱ δυὸ μας ἐνωμένοι σὲ μιὰν ἀγάπη ὑψηλὴ καὶ ἄδολη περνούσαμε ὥραϊα τὸ καιρὸ μας.

Τώρα πιά ἔφυγες· ποὺ πῆγες; Οὔτε μιὰ κάρτα σου ποτὲ δὲν πῆρα ποὺ ἔτσι γιὰ τὸν τόπο νὰ μοῦ γράφῃς πὼς πάντα μὲ θυμᾶσαι· κ’ εἶσαι...

Μὰ πιὸ καλά. Μ’ ἀρέσει περισσότερο μ’ αὐτὸ τὸ τρόπο τὸν μποσεμικὸ νὰ φέρνεσαι, ποὺ ἄλλες τὶς γυναῖκες ἐμφανίζει εἰς τὴν συνείδησιν τῶν ιδιότροπων ἀνδρῶν.

Ποτὲ νὰ μὴ μοῦ γράφῃς, δὲν τὸ θέλω. Ἄσε με μέσ’ τὸν ἑαυτό μου νὰ σφαλιέμαι καὶ νὰ περιορίζωμαι στὰ ἔργα μου ποὺ εἶναι στὸ κόσμo, καὶ παρακάτω ἀπὸ μηδέν.

Εἶναι πολὺ πεζὸ νὰ καταλήξῃ ὁ ἔρωτας μας νὰ πηγαίνεσθε καὶ μὴ αὐτὰ τὰ ἄθλια ταχυδρομεῖα ποὺ πιὸ καλά ποτὲ νὰ μὴ γεννιούνται.

Γιατί θὰ γάσῃ καὶ ἀπ’ τὴν ὄντοτητα κι’ ἀπ’ τὴν ιδανικότητα ποὺ εἶχε ὁ ἔρωτας ποὺ κι’ οἱ δυὸ μαζὺ μοχθήσαμε νὰ φτάσῃ στὴν ὑπόστασιν ποὺ βρίσκεται.

Ἄς τὸν ἀφήσουμε ἄς μὴ τὸν ἐνοχλήσουμε. Σὺ πάντα μὲ τὸν τρόπο τὸν μποσεμικὸ νὰ φέρνεσαι κι’ ἄσε με μένα ν’ ἀσχολοῦμαι ἠσυχώτατα μ’ ὅ,τι δὲν ἀσχολήθηκα ποτὲ οἱ ἄλλοι!

ΚΩΣΤΑΣ ΧΑΡΗΣ

ΤΗ ΝΥΧΤΑ ΑΥΤΗ ΤΗ ΜΥΡΩΜΕΝΗ...

Τὸ σεληνόφωτο, χλωμὸ σάβανο στὶς ἀρρωστημένες ψυχές καὶ τὸ αἰώνιο τραγοῦδι τῆς Ἀφροδίτης σὰν πένθιμος στόνος ραγισμένης καμπάνας!

Ντάν! ντάν! ντάν!...

Ἡ Κλεψύδρα τῆς ζωῆς, μὲ τὴν γλώσσα τὴν κρυφὴ καὶ μὲ τὸν γλυκὸ ἀνασασμὸ τῶν παρθένων λογισμῶν, ἀντηχεῖ στὴ στυγνὴ ταραχὴ τῶν ἀργῶν σταλαγματιῶν τῆς, ὅλα τὰ ὥραϊα μυστικά ποὺ κουρνιάζουν σὰν πουλάκια στὶς ψυχές τῶν θνητῶν...

Ὀνειροπλέχτες ἐμεῖς, μέσ’ τὰ πλάτια τοῦ κόσμου, ἀναζητοῦμε μάταια τὴν ὑπαρξὴν τὴν καλὴ καὶ τὴν ἀσύγκριτη!.. Ψέμμα! Ἐνα ψέμμα ὀργιάζει παντοῦ καὶ μιὰ βραχνὴ ὀδύνη σέρνει τὸ ρέμμα τῆς Ζωῆς!...

ὦ! Ἐσύ, μὴν ξεχάσες τὰ λόγια τὰ πρῶτα; ὦ! Ἐσύ! Φτερωτὴ πεταλούδα! Ποῦ γέρνεις τώρα τὴν ἀχνη τῶν φτερουγισμάτων Σου;

Ἀνοιξιὰτικο μεσονύχτι!.. Καὶ στὴ σιγαλιὰ στῆς ἀστροφώτιστης Νύχτας, ἓνας λυγμὸς κι’ ἓνα τραγοῦδι...

ὦ! ναί. ἀπόψε μέσ’ τὸν ὄνειρόκοσμο τῶν λουλουδιῶν ποὺ εὐωδιάζουν, στὸ νησάκι μας τὸ μυρωμένο, θὰ σιζήσουμε στῆς ἀόνειρης Ζωῆς τὴ σπονδὴ καὶ θὰ μεθύσουμε—ἔτσι ἐμεῖς—ἀδειάζοντας μέχρι τρυγὸς τὴ Λήκυθο τῆς Χιμαίρας!..

Τραγοῦδούν!.. Τὸ ἀδιάκοπο τραγοῦδι τῆς κραιπάλης!..

Νύχτες πεπλοφόρες, μὲ τ’ ἀστρα μαργαριταρόπετρες στὸ διάδημα τοῦ μετώπου σας!.. Νύχτες ἐσεῖς π’ ἀκούτε τῆς ἀγάπης τραγοῦδι τόσα, ποὺ μᾶς τραβάτε μ’ ὅλες σας τὶς σαγῆνες;

Νύχτες, ποὺ μονάχα στὸ μυστήριό τῆς σιγῆς σας, στὴν ἀφῶνη γιορτὴ ποὺ στήνει τὸ φεγγάρι μὲ τ’ ἀστέρια, στὸ ἀμίλητο ξεφάνταμα τῶν Ὀνειρῶν καὶ τῶν Ἐρώτων, μονάχα στὴν ἀπόκρυφὴ χαρὰ σας, ὦ νύχτες, βρίσκουνε λόγην Ζωὴ κάποια ὄνειρα καὶ κάποιες ἐλπίδες... Καὶ τ’ ὄνειρο τῆς ψυχῆς μας, τῶμορφο ὄνειρο τῆς πρώτης ἀγάπης, στὶς ἀνταύγειες τῶν ἀστερισμῶν σας, βρίσκει ἓνα λόγον ὑπάρξεως σὰν σβύσουν ἡ ἐλπίδες καὶ σὰν πεθάνουν τὰ ὄνειρα...

Τὸ σεληνόφωτο, χλωμὸ σάβανο στὶς ἐτοιμοθάνατες ψυχές καὶ τὸ αἰώνιο τραγοῦδι τῆς Ἀφροδίτης σὰν λυγμοὶ θρηνούντος διολιού.. Ἐνα βιολὶ ξεψυχᾷ στὶς μεσονύχτιες ὥρες..

Βαρὺ τὸ πένθος· κι’ ἡ νότες ἀργές καὶ μελαγχολικές...

Μιὰ σάλα φωτόλουστν!.. Ἐνας κατακλυσμὸς καὶ μιὰ καταιγίδα ἀπὸ μεθυσμένους χαροκόπους... Κι’ ἓνα γέλοιο!.. Ἐνα γέλοιο μιᾶς μεθυσμένης γυναῖκας!...

Κάτω στὸν ἔρημο δρόμο, δυὸ ἀγνὰ χέρια στρέφονται σὲ Δέηση πρὸς τὸν Οὐρανὸ, ὅταν ἡ κιθάρα σιγοτραγουδεῖ:

»Τὴ νύχτα αὐτὴ τὴ μυρωμένη ποὺ μόνον λίγες ὥρες ζῆ, ἀντὶ σὰν πάντα χωρισμένοι, ἀν τὴν περνούσαμε μαζύ!...»

Φτωχὴ κιθαρούλα! Χωρὶς πόθους καὶ σύ, χωρὶς ἐλπίδες, δέεσαι τώρα γιὰ τὴ γυναῖκα ποὺ δὲν ἔχει ψυχὴ!..

Μὰ τὰ ὄνειρα μένουν μόνον ὄνειρα.. Γιατὶ πάντα μᾶς πλανᾷ ἓνα ἀπέραντο ψέμμα... Καὶ στὴν ἀπεραντώσυνη του μέσα ξεδιαλύνεται πάντα μιὰ θλίψη ὅμοια ἀπέραντη.. Σπάσε τὰ τέλια τῆς ἀγάπης σου καὶ μὴ λιγύζης πειὰ τὸ γόνυ, πνίξε τὴ ψυχὴ σου μὲ τὰ ἴδια σου τὰ χέρια κι’ ἀκολούθησε τὴ Μοῖρα ἢ τὴ Χιμαίρα, ποὺ, σὰν κι’ ἀπόψε στὴν ἀνοιξιὰτικὴ νύχτα, σκορπίζει τὴν ἀνέκφραστη εὐτυχία μιᾶς ἀνώτερης κι’ εὐγενικώτερης ζωῆς πλυμένης μέσα στὸν πόνο καὶ ζῆσε πραγματικὰ μέσ’ τοὺς ναρκίσσους, μέσ’ τὰ ρόδα καὶ στὰ κρῖνα....

Τώρα ἡ νύχτα περνᾷ... Ἡ πορφύρα τῆς αὐγῆς χρυσώνει τὴν ἀκρὰ τῶν βουνῶν... Ἐνα ὄνειρο ἀκόμη νεκρὸ!.. Κι’ ἡ Κλεψύδρα τῆς ζωῆς, μὲ τὴ γλώσσα τὴν κρυφὴ, σταλάζει ἀκόμη μιὰ χονδρὴ σταλαγματιά!...

Τὸ σεληνόφωτο, ξεθωρῖζει μέσα στὸ φῶς τῆς χαραυγούλας... Καὶ τὸ τραγοῦδι τῆς ἀγάπης ξεχύνεται σὲ μισὲς φωνές, ὅταν ἡ φωνὴ τῆς ἀσεμνῆς γυναῖκας βραχνιάζει σὰν γέλοιο Μεγαϊρικὸ!...

Κι’ ἡ μικρὴ καμπάνα σημαίνει τὸν Ὀρθρο στὸ χωριό!.. Τὰ φῶτα σβύνουν καὶ τὰ παράθυρα κλειοῦνε μὲ πάταγο.. Τὸ τραγοῦδι δὲν ἀκούγεται πειὰ... Μονάχα πίσω ἀπ’ τὰ κλειστά παράθυρα, τὸ γέλοιο τὸ βραχνὸ μὸλις ξεδιαλύνεται μέσ’ ἀπὸ τὰ ὄργια μιᾶς ψεύτικης καὶ ἀνομῆς εὐτυχίας...

Σάμος 1924

ΝΙΚΟΣ ΚΙΡΑΝΗΣ

ΧΑΝΟΥΜ

Στην Προύσσα την δροσόλουστη συχνά τὸ δεῖλι
σ' ἔβλεπα νὰ περνᾷς μπροστά μου, μεστωμένη
σὺν τὸ μωσχάτο τῆς πατρίδας μου σταφύλι,
μὲ τὸ ἀραχνόφαντο γιασμᾶκι σκεπασμένη.

Τὴν Ἀνοιξὴ μοῦ θύμιζες καὶ τὸν Ἀπρίλη
καὶ σὺ εἶσουν τᾶνθος ποὺ τὴν Ἀνοιξὴ ἁμορφαίνει.
Τὰ μάτια σου ἄβυσσος. Καημὸς τὰ δὴ σου χεῖλη.
Ποῖς τὸ φίλι σου θὰ χορτάσει ποὺ ἀνασταίνει;

Κᾶπου τὰ μάτια σήκωνες, φωτιά γεμάτα,
νὰ μὲ κοιτάξεις κι' ἔβλεπα τρικυμισμένα
τὰ στήθια ν' ἀναδεύεις, τ' ἀπαλά κι' ἀφρᾶτα.

Ποιὰ λάβρα νὰ σὲ φλόγιζε τάχα γιὰ μένα;
Γιὰ τὸν Γκισσοῦ τὸ μῖσος σ' εἶχε βαλανώτσει,
ἢ τὴν τρεμούλα τῆς ἀγάπης νᾶγες νιώσει;

ΚΑΛΥΨΩ

Μάρθα, τὸ σπίτι σου ἀνθισμένο περιβόλι
μὲ τὸν πυκνὸ κισσὸ ποὺ ὀλόγυρα τὸ φράζει.
Τὸ βλέπω καὶ βαθιὰ ἡ καρδιά μου ἀναγαλλιάζει
μέσα στὸ πλούσιο φῶς, στὴ χλόη, στὸ δροσοβόλι.

Μακρὰ του ἡ πολυθρόνη ἀλλαλάζει ἡ πόλη,
μὰ δὲν τὸ φτάνει ὁ ἀντίλαλος ποὺ τὴν ταραίζει.
Μέσ' τῆ γαλήνη ζῆ, κι' ἀπόκοσμα ταιριάζει
γάμο μὲ τὴ χαρά, κι' ἀνάσταση καὶ σκόλη.

Μέσ' τίς μεθύστρες εὐωδιές, καὶ μέσ' τὸ πλήθος
τῶν πράσιων φυτῶν, καὶ στὸ λευλουδολόι
ποὺ ἀναροφᾷ τοῦ πλάνου λιγωμοῦ τὸ βῆθος,

ἀχόρταγα, λαὸς τὸ πεταλουδολόι,
μὲ τὸ τραγοῦδι ἐσὺ τὸν Ἐρωτα κηρύγνεις
καὶ σὺν τῇ Νύφῃ Καλυψὼ στὸ νοῦ μου δείχνεις.

ΣΑΛΠΙΓΓΑ

Πῶς σὲ θυμοῦμαι, ὦ σάλπιγγα, ποὺ στὴ γαλήνη
τῆς νύχτας ρυθμικά τὸν ἦχο σου σκορποῦσες
καὶ πρόσταζες νὰ πᾶμε στὴ σκληρὴ μας κλίνη
νὰ κοιμηθοῦμε οἱ Στρατιῶτες καὶ καλοῦσες,

Τ' ὄνειρο νᾶρθει τῇ ζωῇ μας νὰ ἰλαρύνει
μὲ τὰ γλυκὰ του μάγια. Κι' ἔφταναν πονοῦσες
στὸν ὕπνο οἱ μάννες κι' οἱ ἀδερφές-δροσᾶτοι κρῖνοι
ποὺ ἀφήσαμε στὸ σπίτι-καὶ χαμνογελοῦσες

Οἱ κόρες τοῦ χωριοῦ μὲ τὰ γλυκὰ τὰ μάτια
καὶ τὰ χρυσοξανθὰ μαλλιά, ποὺ τὴν καρδιά μας
σκληρὰ τὴν εἶχαν στῆς Ἀγάπης τὰ πλεμάτια.

Πόσο τραχεῖα ἡ ζωὴ περνοῦσε ὀλόγυρά μας!
Μὰ ἐσὺ, πονετικιά, στῆς νύχτας τῆ γαλήνη
μὲ τ' ὄνειρο γλυκεῖα τὴν ἔκανες νὰ γίνεις.

Σάμος 1924

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΣΙΔΕΡΗΣ

ΑΠ' ΤΗ ΜΕΓΑΛΗ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

Ὁ ὠραῖος κάλλει παρά πάντας βροτούς, ὁ
πιὸ ὠραῖος στὴν ἁμορφιά ἀπὸ κάθε ὠραῖον ἄν-
δρα, καρφωμένος εἶνε σήμερα στὸ σταυρὸ τοῦ
μαρτυρίου! Ἀκάνθινὸ ἕνα στεφάνι φορεῖ καὶ
αἱμᾶ σταγῶνες στὸ ὠραῖο του μέτωπο. Στὶς
παλάμες τὰ καρδιά καὶ οἱ φρικτοὶ οἱ πόνοι. Τὰ
μεγάλα τὰ γαλανὰ ἁμορφα μάτια μὲ ἔκστασι καὶ
μελαγχολία ἀπὸ κούρασι πιάξικαὶ ἀπαγοήτευσι.

Ἀκόμη λίγο καὶ θὰ κλίνη τὸ ὠραῖο κεφάλι
καὶ θὰ πῆ .. τετέλεστα.

Ὅλοι τὸν ἐγκατέλειψαν φίλοι καὶ πιστοὶ καὶ
θαυμαστὲς καὶ γνώριμοι. Ὡς καὶ ὁ Ἰωάννης ὁ
ἀγαπημένος του μαθητῆς καὶ ὁ Πέτρος ἀκό-
μα.

Καὶ μοναχὰ ἡ Μαγδαληνή, ἡ Μαρία καὶ ἡ
Σαλώμη μέσα σὲ τόσο πλήθος καὶ θόρυβο ἀκολο-
θοῦνε τὸ δράμα· στέκονται ἀντίκρυ στὸ σταυρὸ
γιὰ νὰ τὸν βλέπουν ἀχόρταγα καὶ νὰ λυποῦνται
καὶ νὰ κλαῖνε μέσα τους πιὸ πολὺ καὶ νὰ πονοῦ-
νε.

Ἀπ' αὐτὲς θὰ πῆρε θάρρος ὁ Ἰωάννης νὰ
πλησιάσῃ λίγο τὸ σταυρὸ καὶ ν' ἀκούτῃ τὰ τε-
λευταῖα Του λόγια ποῦταν σύστασι πάλι γιὰ...
τὴ μητέρα.

Καὶ αὐτὲς καὶ τὸ πρῶτο πρῖν γλυκορέξει ἀκό-
μα θὰ πρωτοστατήσουν καὶ θὰ φροντίσουν νὰ
πᾶνε μύρα στὸ Νεκρὸ καὶ τὸ τάφο.

Μὰ ποῖς θὰ τοὺς κυλίσῃ τὸ λίθο; ;

Οἱ ἄνδρες ὅλοι φίλοι καὶ πιστοὶ καὶ θαυμα-
στὲς καὶ γνώριμοι κλεισμένοι· θᾶνε πάλι γιὰ τὸν
φόβο τῶν Ἰουδαίων.

Ὡ γυναῖκες ὅλες πόσο μεγάλες εἶστε Σεῖς καὶ
πιὸ δυνατὲς σ' ὅλα τὰ χρόνια καὶ ὅλες τὲς περι-
στάσεις.

Δ. . . .

ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΑΠΟ ΤΟΝ ΓΟΛΓΟΘΑΝ

ΙΔΟΥ Ο ΝΥΜΦΙΟΣ

Καὶ γυνὴ τις... ἔλθοῦσα ἐν τῷ ὄχλῳ ὀπίσθεν,
ἤψατο τοῦ ἱματίου αὐτοῦ· ἔλεγε γὰρ ὅτι, κἂν
τῶν ἱματίων αὐτοῦ ἄψωμαι, σωθήσομαι.
(Ἀπ. Ματθ. V. 25.)

Στὸν ἐρχομὸ σου θὲ νὰ στρώνω ἀστέρια
Φωτόπλαστα, ἀπ' τῆς θάλασσας παρυμένα
Τὰ μάγα καθρεφτίσματα, μὲ χεῖρια
Ποῦ ἀμάρτησαν ὀϊμένα!

Σὰ Μυροφόρα, ἀλάσαστρα μὲ μύρα
Κρατῶντας, στοῦ ἴσκιου σου τ' ἀχνὰ καὶ τ' ἄ-
θὲ ν' ἀργορίχνω, πόδια, ὅλα τὰ πῆρα [για,
Τῆς ροδαυγῆς τ' ἀθόνερα καὶ βᾶγια.

Μπροστά σου, ὅπως οἱ Μάγοι, θ' ἀπιθώσω
Τῆς ἁμαρτίας λιθάνι καὶ χρυσάφι.
Τὸν αἰμοστάλαχτο πόνο μου κι' ὄσο
Φαρμάκι μέσα τους σφαλῶν οἱ τάφοι.

Κι' ἐγώ, γυναῖκα πόρνη, ἡ Ἀνθρωπότη,
Μὲ τὰ μαλλιά ριχτά, στεφάνι μαῦρο
Τοῦ πόνου μου, θ' ἀγγίξω σε ὦ Θεοῦτη
Συχώρεση ἄχραντ' ἢ θάνατο νάθρω.
Σάμος 1923.

ΔΥΟ ΝΥΧΤΕΣ

..Κι' οὔτε στῶν ἄστρων τὰ τρεμόφωτα, οὔτε πέρα
Μακρὰ στ' ἀχνόλουστα νερά, ποὺ ὄλο καὶ πᾶνε·
Κι' οὔτε στὰ κάστρα τὰ θαμπά, ποὺ πολεμᾶνε
Γιὰ τὴν ιδέα τῆ χαλάστρα, νύχτα ἢ μέρα.

Οὔτε στοὺς κάμπους τοὺς ἀπάτητους, γιὰ σένα,
Οὔτε σὲ πύργο ἀπὸ κρούσταλλο καὶ χρυσάφι
Μέσα στὴ λάγνα Ἀνατολή, ποὺ ὁ ἥλιος βᾶφει,
Δὲν πῆγα ἀγάπη μου μ' ὄνειρατα θλιμμένα.

Ἐμᾶς μιὰ νύχτα φωτιστέφανη—ὦ τί νύχτα!—
Καὶ μιὰ χαρὰ μᾶς ἔσμιξε σὲ ξένο σπίτι
Κι' ἐκστὴ μακρύτερα μ' ἀφροὺς ἢ Ἀμφιτρίτη
Τὸ κῆμα πλούμιζε κι' ἕνα σκυλί ἀλίγχα.

Καὶ τὸ κορμί σου τὸ στητὸ σὺν κυπαρίσσι,
Μοῦ ξύπνησε μέσ' τὰ μεσάνυχτα τῆ νιότη
Καὶ μὴ εἶδε ἡ Νύχτα γιὰ τᾶσένα, Δὸν-Κιχώτη
Καὶ τῆς ἀγάπης τὸ βιβλίον, ποὺ εἶχε σφαλίσει.

Μὰ ἔτσι πολὺ μὲ τὴν ἀγάπη καὶ τὸν πόθο,
Νὰ μοῦ παιδεύει τὸ κορμί, ποὺ σιγοτρέμει
Στὸ παθιασμένο σου ἄγγισμα, ποὺ τόσοι ἀνέμοι
Σὲ πόσορς ἄλλους τᾶχάτες νᾶφεραν, νοιώθω.

Γιατὶ τὰ δεκοχτὼ τὰ χρόνια ἔχεις σφαλίσει
Κι' εἶν' ἡ ἀγάπη γιὰ τᾶσένα πιά παιχιδί·
Μὰ ἡ Φύση πάντα τὸ κορμί σου ἔχει στολίδι,
Ποὺ μοῦνε βίος μονάκριβο κι' ἅγιο μεθύσι.

Ποιὰ νᾶνε τάχα κι' ἡ νυχτιά, ποὺ θὰ σὲ στήσει
-Πῶς τὸ στογάζομαι-ὀλόανθη, πλάι σου ἐκεῖνος
-Ποὺ θὰ σὲ νοιώθει τάχα-ἕνας ἀρλεκίνος
Καὶ τ' ὄνειρο μὲ τῇ ζωῇ μου θᾶχει σβύσει; . . .
Ἀθήνα 1922.

ΑΡΧΑΙΑ ΒΡΥΣΗ

Σὺν κρῖνο λιοπερίγυτο, ποὺ ἀπ' τὴν ἀγάπη λυώνει
Στο πλῆθ' τοῦ Ἰλισσοῦ.
Κι' ἐστὴν κορφή σου ἡ φυλλωσιά, τὸν Ποσειδῶνα ζώνει,
Τοῦ πένθιμου κισσοῦ.

Ἀρχαία βρύση. Ἐστειναν ὀλόγυρά σου οἱ Μοῦσες
Οἱ λιόκαλες, χοροῦς.
Καὶ σὰ μ' ὀλόγυρο κρασί, τοὺς Ὀλυμπίους μεθοῦσες
Μαζὺ μὲ τοὺς ἱνητούς.

Τῇ μαρμαρένια σάρκα σου σὶ ροδίζε τὸ δεῖλι,
—Σάρκα ὅλη δροσά—
Τοῦ Ποσειδῶνα δροσζαν... οἱ κοπελλιές τὰ χεῖλη
Κρυφὰ στὴ φυλλωσιά.

Καὶ πάντα σὲ συντόφευαν Νύφες μακρομαλλοῦσες,
Τοῦ πόνου σου ἀδερφές.
Μὰ σὺν τὸ κρούσταλλο νερὸ τὰ χρόνια καὶ περνοῦσες
Καὶ πᾶς μαζὺ μ' αὐτές...

Σάμος 1923

B. Σ. ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ

ΡΩΜΟΥΝΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

(Μαρίας Ποπέσκου)

ΣΥΛΒΙΑ

Ήταν νύχτα... Ἡ θάλασσα χτυποῦσε τ' ἀκρογιάλι ἡσυχα, ἡσυχα... μικρὸ φῶς σιμὰ φώτιζε τὴ θάλασσα... καὶ ἔμοιαζε σὰν ἀστὲρι λαμπερὸ τῆς νύχτας.

Ἡ ἔπαυλι «Συλβία» ἓνα ὁμορφο σπιτί μαρμάρينو, ἦταν χτισμένη μέσα σὲ κῆπο ἀπὸ ἀνθισμένες πορτοκαλλιές.

Σιμὰ στὸ μισοκλεισμένο παράθυρο, ἓνα κορίτσι ὡς δεκαοχτῶ χρόνων, καστανό, μὲ γαλανὰ μάτια ποῦ ἔμοιαζαν τὸν οὐρανὸ, μὲ πλούσια μαῦρα μαλλιά, εἶχεν ἀκουμπήσῃ τὸ χέρι του στὸ κεφάλι καὶ ἐκύτταζεν ἀπελπισμένο, μὲ βλέμμα ἀτονο τὴ θάλασσα· ἐλαφρὸς ὕπνος σιγὰ σιγὰ ἐσφάλισε τὰ ὁμορφα μάτια του καὶ ἄρχισε νὰ ὄνειρεύεται τὴν μελλοντικὴν εὐτυχία της.

Ήταν ἡ παραμονὴ τοῦ γάμου της. Ὁ ἀρραβωνιστικὸς της, ἀπὸ τοὺς εὐγενεῖς τῆς πατρίδος της, πολὺ ὁμορφος καὶ πολὺ πλούσιος τὴν ἐλάτρευε· μιὰ εὐτυχία ἐφαίνετο πὼς θὰ κυριαρχοῦσε γιὰ τὸ ταιριασμένο αὐτὸ ζευγάρι· ἡ κόρη ἐξακολουθοῦσε νὰ ὄνειρεύεται.

Τὰ ὁμορφα της χεῖλη ὁμως ἐξαφνα ἐκινήθησαν σπασμωδικὰ καὶ μιὰ φωνὴ ἀκούστηκε! «Γιαννάκη».

Ποιὰ σκιά ἤλθε νὰ ταράξῃ τὴν ἡσυχη αὐτὴ ἀρμονία;... γιὰτὶ νὰ μάτια της ἐγέμισαν ἀπὸ δάκρυα; Μήπως πολλὰς φορὲς δὲν ἀπεφάσισε νὰ τὸν ξεχάσῃ γιὰτὶ ἦταν ἀνάγκη... καὶ νὰ μὴ σκέπτεται γι'αὐτὸν καθόλου... ἓνα παιδί ἐκθετο ἀναθρεμμένο σὲ μιὰ φτωχικὴ ψαράδικη καλύβα; Καὶ μ' ὅλα αὐτὰ καθόλου δὲν μπόρεσε νὰ τὸν ξεχάσῃ. Καὶ στὸ μυαλό της ἤρχοντο ἡ σκέψη καὶ ἡ ἀνάμνηση, ποῦ τόσες φορὲς ἔκανε μὲ τὴ βάρκα τὸν περίπατο μαζύ του· δὲν μπόρουσε καθόλου νὰ ξεχάσῃ τὸ ὁμορφο καὶ ξυπόλυτο παιδί, τὸ Γιαννάκη, καὶ κάθε στιγμὴ στεναγμὸς ἐβγαίνει ἀπὸ τὸ φουρτουνιασμένο στῆθος της.

Τώρα ὁμως αὐτὸς ἦταν μακριά. Ὑπηρετοῦσε τὴν πατρίδα του ὡς στρατιώτης, ἀλλ' εἶχε μάθει ἀπὸ τοὺς ψαράδες πὼς εἶχε ἀρρωστήσει βαρεῖα καὶ τὸ γερὸ ἐκείνο παλληκάρι, ἔγινε μόνον μιὰ σκιά.

Ὁ ὥραιος εὐγενής, τῆς ἐζήτησε τὸ χέρι καὶ οἱ γονεῖς της, ἐνόμισαν πὼς πῦραν στὸ συνοικέσιο αὐτὸ τὴ μοναδικὴν εὐτυχία τῆς μονακρίθης κόρης τους.

Ἐξαφνα ἔπαυσε νὰ ὄνειρεύεται καὶ σηκώθηκε ἀπὸ τὸ παράθυρο· τὰ ὥραιά της μαῦρα μάτια ἦσαν γεμάτα ἀπὸ δάκρυα. Ἡ γλύκα τῶν περασμένων καὶ ἡ ἐλπίδα τῆς εὐτυχίας ποῦ περίμενε τὴν ἔκαμαν νὰ συνέλθῃ λίγο.

Στὸ δωμάτιο ποῦ ἔπεφταν ἡ ἀχτίνας τοῦ φεγγαριοῦ, ἡ σκιά της ἐφαίνετο σὰν λευκὸ φάντασμα... σὰν ὄνειρο.

Εἶνε ἀργά... τὰ μεσάνυχτα πέρασαν. Στὸ κρεβάτι στολισμένο μὲ πλούσια κεντήματα, καὶ ἐπάνω στὸ μεταξωτὸ μαξιλάρι ἀναπαύεται τὸ κεφάλι καὶ τὸ ἓνα χέρι της, ἄσπρο σὰν τὸ χιόνι, κρεμασμένο ἀμέριμνα στὴν ἀκρὴ τοῦ κρεβατιοῦ.

Σαφνικὰ θερμὸ φίλημα τὴν ξύπνησε. Ἐκύτταζε ἀσυνειδήτῃ· ἐκύτταζε ἀλλὰ τίποτε δὲν εἰμπόρεσε νὰ διακρίνῃ. Ὁ Γιαννάκης γονατιστὸς σιμὰ της τὴν παρρητοῦσε.

—Γιαννάκη ἐφώνησε, ἀλλὰ κείνος τῆς ἐφραξε τὸ στόμα μὲ τὸ χέρι του, γιὰ μὴν ἀκουστῆ ἡ φωνὴ της.

—Συλβία! Εἶπεν αὐτὸς μὲ φωνὴ θλιβερή. Πεθαίνω. Συλβία· τ' ἀναστενάγματά μου ἀνοιξαν τὸν τάφο μου... Γιατὶ νὰ γεννηθῶ τόσο δυστυχισμένος; Γιατὶ νὰ συναντήσω στὸ δρόμο μου τὰ ὁμορφα σου μάτια, ποῦ ἔκαψαν μὲ τίς φλόγες τους τὴν καρδιά μου. Συλβία! Ἀγαπημένη μου, ἔλα μαζύ μου καὶ κάνε εὐτυχισμένη μιὰν ἀχρηστη ζωὴ χαμένη, πνὺ βρῖσκεται στὸ κατώφλι τοῦ θανάτου. Συμπάθησέ με Συλβία, δὲν μπορῶ νὰ πεθάνω ἡσυχος καὶ νὰ ξέρω πὼς σὺ ἀνίκεις σ' ἄλλον.

Ἐν' ὄσφ μιλοῦσε ἡ φωνὴ του ἐγένετο πῶς ἀσθενικὴ καὶ δύσκολα μπόρουσε νὰ συγκρατήσῃ τὸν βῆχα ποῦ τοῦ ἐπίεζε τὸ στῆθος.

Ἡ Συλβία ἔμεινε σὰν ἀπολιθωμένη, δὲν μπόρουσε νὰ πῆ λέξη· μόνον ἓνας βαθὺς στεναγμὸς ἐτάραξε τὸ στῆθος της.

—Συλβία! Εἶπεν ὁ Γιαννάκης— κύτταξε τὸ μαχαίρι αὐτὸ... τὸ βλέπεις; Μοῦ τὸ ἔδωκες δῶρο στὴ γιορτὴ μου, ἐπάνω εἶνε γραμμένη ἡ λέξη Βεντέτα (1) τὴν κρατῶ γιὰ κείνον, γιὰ κείνον ποῦ μοῦ ἄρπαξε τὸν θησαυρὸ τῶν ὀνείρων μου, τὴν καρδιά σου!

Κάτω ἀπὸ τίς ἀχτίδες τοῦ φεγγαριοῦ ποῦ ἔμπαιναν μέσα στὸ μυρισμένο δωμάτιο τῆς Συλβίας, ἔλαμψε μικρὸ μαχαίρι στὰ χέρια του.

Καμμιά φωνὴ δὲν ἐβγῆκε ἀπὸ τὸ στόμα τῆς Συλβίας.

Καθὼς ὁ θάνατος νὰ ἔδωκε σ' αὐτὴ τὴν ἡσυχία ποῦ τόσον εἶχεν ἐπιθυμήσει, ἀνοιξε τὰ χέρια της καὶ τὸ λευκὸ της στῆθος ἐδέχτηκε τὴ θανατηφόρα μαχαίρι ἀπὸ τὰ χέρια του.

(1) (Ἐκδίχηση).

Ο ΤΕΛΕΥΤΑΙΟΣ ΑΣΠΑΣΜΟΣ—(Ἔργον Θ. Κοντοπούλου).

Ἀμέσως πύδισε κόκκινον αἷμα ἀπὸ τὰ χέρια καὶ τὸ πρόσωπο τοῦ Γιαννάκη. Τὸ θερμὸ της σῶμα ἔπεσεν ἐπάνω στὸ μαλακὸ ἰσπίτα καὶ σιμὰ της τώρα ὁ Γιαννάκης γονατιστὸς τὴν ἐφιλοῦσε μὲ πάθος.

Τώρα, μονάχα τώρα τοῦ ἀνῆκε, τώρα πᾶ δὲν εἶνε ἡ πλούσια κόρη, ποῦ τὸν ἐχώριζε τόση ἀπόσταση, τώρα εἶνε δικιά του καθαρὰ δικιά του, τὴν ἔχει στὰ στήθια του! Τοῦ ἀνίκει, σὲ κανένα δὲν ἔχει νὰ δώσῃ λόγο.

Ἄργά, ἄμα ἄρχισε νὰ ξημερώνῃ, τὴν ἐπίασε ἀπὸ τὴν μέση καὶ τὴν ἐβγαλε ἀπὸ τὸ παράθυρο, ἀπὸ ἐκεῖ ποῦ εἶχε πρὸ ὀλίγου ἔλθῃ αὐτὸς.

Ἐπῆδησε στὸ κῆπο, ἐμάζεψε ἄνθη τῆς πορτοκαλλιᾶς καὶ μὲ αὐτὰ ἐστόλισε τὰ πλούσια μαῦρα μαλλιά τῆς ἀγαπημένης του.

Ἦστερα τὴν ἐβαλε μέσα σὲ μιὰ βαρκοῦλα· μπῆκε κι' αὐτὸς μέσα. Ἡ βαρκοῦλα ἐφευγε χωρὶς κυβέρνηση. Μέσα σ' αὐτὴ ὁ Γιαννάκης καὶ σιμὰ του ἡ Συλβία ἐκοιμῶντο βαθειῶ τὸν αἰώνιο ὕπνο. Πάνω στὰ πρόσωπά τους, ἐβασίλευε μιὰν ἀγγελικὴ γαλίνη, καὶ ἡ ἀχτίδες τοῦ ἡλίου ποῦ ἐχάιδευαν τὰ ὄχρα μέτωπά τους, ἔμοιαζαν μὲ χρυσὰ κοσμήματα, καὶ ἐφαίνονταν πὼς ἐστελναν ἀπὸ τὸν κόσμον τῆς ὁμορφιάς ἓνα ἀτέλειωτο φίλημα, καὶ τὰ νερά τῆς θάλασσας τραγουδοῦσαν μιὰ γλυκεῖα καὶ πῆθημη μελωδία... τὸ ἐπικύδειο τραγοῦδι τῶν δυὸ ἀγαπημένων.

(Ἀπὸ τὴν Ἑσπεράντο)

Μεταφραστῆ: ΣΩΤΗΡΙΟΣ Γ. ΦΩΚΟΣ

PIERRE LOUYS

ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΤΗΣ ΒΙΛΙΤΩΣ

ΤΟ ΧΑΜΕΝΟ ΓΡΑΜΜΑ

Ἀλλοίμονον! Ἐχασα τὸ γράμμα του μέσα ἀπ' τὸν κόρφο μου. Κάπου ἔπεσε ὅταν ἔτρεχα. θὰ ξαναγυρίσω στὸ δρόμο ποῦ ἔτρεξα, ἴσως νὰ τὸ βρῶ καὶ γλυτώσω ἀπ' τὸ ξύλο τῆς μάννας μου καὶ τίς κοροϊδίες τῶν ἀδελφῶν μου, ὅταν θὰ τοὺς τὸ λέγουν.

Ἄν τόβρισκεν ἄνδρας, κι' ἤθελε μάλιστα νὰ μοῦ μιλοῦσε ἰδιαίτερος, ἤξευρα τὸ τρόπο νὰ τοῦ τ' ἀφαιρέσω.

Ἄν, ... γυναῖκα, ὁ Θεὸς ἴς μὲ φυλάξῃ! δὲν θὰ τὸ πῆ μονάχα στὸν Κόσμον ὅλο ἀλλὰ θὰ μοῦ κλέψῃ καὶ τὴν ἀγάπην μου.

ΣΤΟ ΞΕΝΩΝΑ

Ξενοδόχε! εἶμαστε τέσσαρες. Μὰς χρειάζονται ἓνα δωμάτιο καὶ δύο κρεβάτια. Ποῦ νὰ γυρίσουμε τόσο ἀργὰ στὴ πόλιν καὶ μὲ τέτοιο κακό, ἡ βροχὴ ξεχώνει ὄσω τὸ δρόμο!

Φέρεμας ἓνα πανερί σῦκα, τυρί καὶ μαῦρο κρασί. Ἀλλὰ πρωτοῦ, λύσε μου τὰ πέδιλα καὶ πλύνε μου τὰ πόδια γιὰτὶ ἡ λάσπη μὲ γαρφαλίζει...

Νὰ μὰς τινάξῃς τὰ σκεπάσματα καὶ τὰ μαξιλάρια, καὶ νὰ μὰς στείλῃς στὸ δωμάτιο δύο λεκάνες νερό, ἓνα λιχνάρι γεμάτο λάδι ἓνα κροντήρι, καὶ τέσσαρες κύλικες.

Ἄλλ' ἀκουσε! τὰ κρεβάτια νᾶνε ἀπὸ σφεντάμνι, γερὰ, καὶ τὰ σανίδια νὰ μὴ τρίζουν...

Ἄυριο τὸ πρῶν μὴ μὰς ξυπνᾶς!

Μεταφρ. Κ. ΚΟΝΤΑΚΙΩΤΗΣ

ΣΙΝΟΛΟΓΙΚΑΙ ΜΕΛΕΤΑΙ

Ἐκ τῆς Ἀνεκδότου συλλογῆς μου.

ΥΪ·ΚΗ ΣΤΟΡΓΗ

(Τῆ ἱερᾷ μνήμῃ τοῦ πατρὸς μου.)

Εἶνε γεγονός ἀνεμφισβήτητον ὅτι, ὅπως ἐν Κράτῳ δεῖται κυβερνητικοῦ συστήματος ἀνάλογον πρὸς τὴν ἐν γένει κατάστασιν τοῦ λαοῦ, ἵνα διατηρηθῆ καὶ προαχθῆ ἐν εὐημερίᾳ, οὕτω καὶ τὰ ἄτομα ἔχουσιν ἀνάγκην ἐνός, οὕτως εἰπεῖν, ὁδηγοῦ, ἵνα ρυθμίζωσι τὰς πρὸς ἄλληλα σχέσεις των. Βάσις τῆς κοινωνίας ἐν Κίνα εἶνε ἡ «ΥΪκὴ στοργή», ἣτις θεωρεῖται ὡς ἡ ὑπερτάτη ἀρετὴ ἐν τῇ ἰδιωτικῇ καὶ δημοσίῳ βίῳ. Ἡ «ΥΪκὴ στοργή» ἀπὸ τῆς ἀπωτάτης ἀρχαιότητος κατενόηθη καὶ ἐξετιμήθη ὑπὸ τῶν Οὐρανίων ὡς ἡ μήτηρ ἀπ' ἧς πᾶσα ἄλλη ἀρετὴ ἀπορρέει. Εἶνε ἡ ἀρχὴ καὶ τὸ θεμέλιον παντὸς καλοῦ διανοήματος καὶ πάσης καλῆς πράξεως· εἶνε αὐτόχρονη αὐτῆ ἡ λογικὴ. Πολλὰκις ἄνθρωποι τῆς ἐσχάτης κοινωνικῆς ὑποστάσεως, τελείως ἀναγράβητοι καὶ τῶν πάντων ἀδαεῖς, διὰ μόνον τὸν λόγον ὅτι ἐφημιζοντο ἐπὶ φιλοστοργίᾳ ἐκλήθησαν ὑπὸ τῶν κατὰ καιροὺς Ἀγίων τοῦ Οὐρανοῦ (1)», ὡς ἀναφέρει ἡ ἱστορία, καὶ ἀνέλαβον ὑπουργικὰ ἀξιώματα, διότι, ὡς ὄντες φιλόστοργοι, ἡ δύναμις τὰ μάλιστα διὰ τῶν σοφῶν συμβουλῶν των νὰ συμβάλωσιν εἰς τὴν συνετήν καὶ σώφρονα διακυβέρνησιν τῆς Χώρας. Ἐκ τῶν ἀρχῶν τούτων ὀρμώμενος καὶ ὁ μέγας τῶν Κινέζων Διδάσκαλος Κομφούκιος ἔγραψε τὰ «Τέσσαρα Βιβλία» καὶ ἄλλα Κλασικὰ καὶ ἰδίως τὸ «Κλασικὸν τῆς ΥΪκῆς Στοργῆς», ὁπερ περιέχει ὁλόκληρον τὴν μέθοδον τοῦ κυβερνῆν οὐ μόνον μίαν οἰκογένειαν, ἀλλὰ καὶ μίαν ἔτι αὐτοκρατορίαν.

Δυσκόλως δύναται νὰ παρουσιασθῆ ἐν τῷ κοινωνικῷ βίῳ περίστας, ἐν ἧ νὰ μὴ ἔχη μέρος ἡ ὑπερμνηστος αὐτῆ τῶν Σινῶν ἀρετὴ.

Ὁ φιλόστοργος υἱὸς θ' ἀποσχη παντὸς εἶδους κακοῦ, διότι τοῦτο ἀντίκειται εἰς τὰς ἐπιθυμίας τῶν γονέων του, οὗς ἐπιθυμεῖ νὰ τιμῆσῃ· θὰ εἶνε ἐντιμὸς πολίτης, πιστὸς καὶ εὐκρινὴς ὑπουργὸς καὶ βασιλεὺς, μόνον μέλημα ἔχων νὰ κερνήσῃ τὸν λαόν του συνετῶς καὶ φιλοστόργως.

Ἡ φιλοστοργία τῶν Κινέζων συνίσταται εἰς τὴν εὐπειθειαν πρὸς τοὺς γονεῖς, εἰς τὴν ἱκανοποίησιν τῶν ἐπιθυμιῶν των καὶ εἰς τὴν προμήθειαν τῶν ἀναγκαίων.

Ὁ Κομφούκιος ρητῶς λέγει: «Ἡ υἱκὴ στοργὴ τῶν χρόνων τούτων σημαίνει τὴν ὑποστήριξιν καὶ συντήρησιν τῶν γονέων». Αὐτὸ εἶνε τὸ στοιχειωδέστερον καθήκον, τὸ ὅποιον γνωρίζουσιν ὅλοι οἱ Κινέζοι πάσης ἡλικίας καὶ τάξεως. Ἐάν τις ἐρωτήσῃ καὶ τὸν ἀμαθέστερον καὶ ἀπλοικώτερον Κινέζον τί ἐννοεῖ διὰ τῆς λέξεως «φιλόστοργος» θὰ λάβῃ τὴν ἀπάντησιν: «Νὰ μὴ δυσαρροστῇ τις τοὺς γονεῖς του» ἢ

«γοῦ-γονεῖ», τοῦτ' ἔστιν «ὄχι ἀπειθής».

Ἡ ἐκπλήρωσις τοῦ καθήκοντος τούτου φθάνει ἐνίοτε καὶ μέχρις ἐξευτελισμοῦ καὶ μέχρις αὐτοθυσίας ἔτι. Εἰς τὸ βιβλίον τῶν «τεσσάρων καὶ εἴκοσι παραδειγμάτων υἱκῆς στοργῆς» ἀναφέρεται ὅτι Κινεζοπαῖς, ἐξαετῆς τὴν ἡλικίαν, υἱὸς ἀνωτέρου μανδαβίνου ζήσας εἰς τὴν δευτέραν δυναστείαν τῶν Χάν, ἐπισκεφθεὶς φίλον, παρ' οὗ ἐφιλοξενήθη με πορτοκάλια ἔκλεψε δύο, τὰ ὅποια ἔκρυψεν ἐντὸς τῶν χειρῶν του· ὕταν δὲ ἀτήρχετο ποῖων τὰς ὑποκλίσεις του, τὰ πορτοκάλια ἔπεσαν καὶ ἀπεκάλυψαν τὴν κλοπὴν του, ὁ μείραξ γονυπετήσας ἐνώπιον τοῦ φιλοξενήσαντος αὐτὸν κρητήρησεν: «Ἡ μήτηρ μου ὑπεραγαπᾷ τὰ πορτοκάλια καὶ τὰ ἤθελα δι' αὐτήν». Ἐτερον παιδίον ὀκταετῆς ἐπὶ τῆς δυναστείας τῶν Τσιε, ἐπειδὴ οἱ γονεῖς του δὲν εἶχον κωνωπιέραν, κατεκλίνετο ἐνωρίς καὶ ἐκοιμήτο ἡσύχως καθ' ὅλην τὴν νύκτα χωρὶς νὰ κινήσῃ ῥιπίδιον, ἵνα οἱ κώνωπες κορεσθῶσιν ἐξ αὐτοῦ καὶ ἀφίνωσι τοὺς γονεῖς του νὰ κοιμῶνται ἀνενόηλοι. Ἐπὶ τῆς αὐτῆς δυναστείας ἕτερον παιδίον, καίτοι ἐμεισετο ὑπὸ τῆς μητρικῆς του, ἐπειδὴ δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ εὕρῃ τὸν χειμῶνα κυπρίνους ἰχθύς, τοὺς ὁποίους αὐτὴ ἠγάπα, ἐκδύθη ἐξ πλώθη ἐπὶ τοῦ πάγου καὶ κατάρθωσεν οὕτω νὰ κάμῃ δύο κυπρίνους ν' ἀνέλθωσιν ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας καὶ νὰ τοὺς προσφέρῃ εἰς τὴν θυμῶδη μητρίαν του.

Ἡ υἱκὴ στοργὴ ἀπαιτεῖ ὑπακοὴν τυφλὴν καὶ εὐπειθειαν πρὸς τοὺς γονεῖς, οἵτινες ἔχουσιν ἀπόλυτον τὸ δικαίωμα νὰ ἐπιπλήττωσι τὰ τέκνα των ἀδιακρίτως φύλου, ἡλικίας καὶ κοινωνικῆς θέσεως. Εἰς τὰ «Κλασικὰ ΥΪκῆς Στοργῆς» ρητῶς ἀναφέρεται ὅτι: «ὑπάρχουσι τρεῖς χιλιάδες ἐγκλήματα, εἰς τὰ ὅποια ἐφαρμόζεται ἐν ἑκ τῶν πέντε εἰδῶν τιμωρίας, τὸ μεγαλύτερον δὲ ὄλων εἶνε ἡ πρὸς τοὺς γονεῖς ἀπειθεια». Δὲν εἶνε ἀσύνητες νὰ ἀπαντήσῃ τις πολὺν γέροντα ἐπιπλήττοντα ἢ καὶ διὰ μαστιγώσεων ἔτι τιμωροῦντα τὸν ἐπίσης λευκότριχον υἱὸν του διὰ μόνον τὸν λόγον ὅτι παρήκουσε εἰς διαταγὴν ἢ συμβουλήν του. Ἄλλ' ἐκεῖνο, ὁπερ ἀποδεικνύει πόσον ἡ ἀρετὴ αὕτη ἐκτιμᾶται ἐν Κίνα, εἶνε ἡ αὐταπάρνησις. Ἐν ἔτει 503 Μ. Χ. ἐπὶ Γοῦ Τί, ἐκ τῆς δυναστείας τῶν Λιάγκ, κατηγορηθέντος μανδαβίνου τινὸς καὶ εἰς τὴν ἐσχάτην τῶν ποινῶν καταδικασθέντος, ὁ δεκαπενταετῆς υἱὸς του ἔλαβε τὴν παράτολμον ἀπόφασιν νὰ σώσῃ τὸν πατέρα του θυσιάζων τὴν ἰδίαν αὐτοῦ ζωὴν. Μεταβὰς ὅθεν ἀμέσως εἰς τὴν πρωτεύουσαν ἔκρουσε τὸ μέγα τύμπανον, ὁπερ ἦτο κρεμασμένον εἰς μίαν τῶν πυλῶν τῆς πόλεως καὶ ὠδηγήθη παραχρῆμα ἐνώπιον τοῦ Αὐτοκράτορος, ὅστις τὸν ἠρώτησε ποῖον τὸ παραινῆσαν αὐτὸν αἴτιον νὰ ἐμφανισθῆ ἐσπευσμένως ἐ-

νώριόν του καὶ νὰ μὴ πράξῃ ὡς ὅλοι οἱ πολῖται. Ὁ μικρὸς ἀπήντησεν ὅτι ἐπρόκειτο περὶ σοβαρᾶς ὑποθέσεως μὴ ἐπιδέχουμένης βραδύτητας: Ἄ'Ο πατήρ μου κατεδικάσθη εἰς θάνατον καὶ μέλλει ὀσονούπω νὰ θανατωθῆ· ἤλθον ἐναυθὰ νὰ παρακαλέσω τὸν Αὐτοκράτορα, ὅπως διατάξῃ τὴν ἀναστολήν τῆς ἐκτελέσεως τοῦ πατρὸς μου καὶ νὰ δεχθῆ ἐμὲ εἰς τὴν θέσιν ἐκείνου». Οἱ λόγοι οὗτοι συνεκίνησαν τὸν Γοῦ Τί, ὅστις θέλων νὰ βεβαιωθῆ ἐὰν ἦτο εὐκρινὴς ἢ ἀπόφασις τοῦ παιδὸς· ἡ τέχνασμα παρ' ἄλλου ἐμπνευσθὲν διὰ νὰ σώσῃ τὸν πατέρα του, διέταξε τινὰ τῶν εὐγενῶν του νὰ τὸν ἐξετάσῃ ἰδιαιτέρως, εἰς τὰς ἐρωτήσεις δ' αὐτοῦ ὁ νέος ἀπήντησεν οὕτω: «Ὅ,τι ἐπραξά σήμερον ἐνε ἀπαύγασμα τῶν ἰδίων μου σκέψεων, οὐδεὶς δέ μοι ἐνέπνευσε τὴν ιδέαν νὰ προσφέρω τὴν ζωὴν μου χάριν τῆς τοῦ πατρὸς μου. Τὸ ζήτημα τοῦ θανάτου εἶνε σοβαρώτατον καὶ δὲν ἐπιδέχεται φλυαρίας. Οὐδεὶς ὑπάρχει ἐν τῷ κόσμῳ, ὅστις νὰ μὴ φοβῆται τὸν θάνατον ἐὰν δὲ δὲν ἐπιθυμῶν νὰ θυσιάσῃ τὴν ζωὴν μου, οὐδεὶς θὰ ὑπῆρχεν ὁ δυνάμενος νὰ μὲ σώσῃ νὰ πράξω τούτο. Χάριν τῆς σωτηρίας τοῦ πατρὸς μου ἐπιθυμῶ μόνον νὰ ὑποστῶ τὴν φοβερὰν ταύτην θυσίαν». Ὅτε ὁ Γοῦ Τί ἐπληροφόρηθη τοὺς λόγους τούτους τοῦ παιδὸς τοσοῦτον συνεκινήθη, ὥστε τοῦ μὲ, πατρὸς διέταξε παραχρῆμα τὴν ἀποφυλάκισιν, αὐτὸ δὲ τὰ μᾶλα ἐπήνεσε διὰ τὴν πρὸς τοὺς γονεῖς ἀγάπην καὶ ἀφοσίωσιν. Τὸ γεγονός τούτο ὑπομνησθεὶς ἡμῖν τὴν ἀμοιβαίαν ἐμπιστοσύνην καὶ ἀγάπην, τὴν μέχρις αὐτοθυσίας ἐξίχθεισαν, τῶν Πυθαγορικῶν Δαμῶνος καὶ Φιντίου ἢ Πυθίου, ἦν ὁ ἡμέτερος πρόγονος Πυθαγόρας ὁ Σάμιος τόσον τελεσφόρος ἔγνω νὰ διδάξῃ. Ἐὰν δὲ αὕτη ἐνέχει μεγίστην σπουδαιότητα καὶ ἐνδιαφέρον ὡς ἀνεπτυχθεῖσα μεταξὺ συμμαθητῶν καὶ φίλων, δὲν εἶνε ἐν τούτοις ἡσσονος σημασίας καὶ ἡ Κινεζικὴ στοργή. καίτοι μεταξὺ στενωτάτων συγγενῶν παρατηρουμένη, ἐκ ληφθῆ μάλιστα ὑπ' ὄψιν ὅτι τοιαῦτα παραδείγματα, μαρτυροῦντα τὴν εὐκρινεῖαν καὶ τὴν δύναμιν τοῦ ἐνστικτοῦ, ἀπαντῶσιν ἔτι καὶ νῦν ἐν τῇ μεγαλύτερᾳ ταύτῃ τοῦ κόσμου Δημοκρατίᾳ καὶ ἂν ἀκόμη γονεὺς τις τύχῃ νὰ εἶνε φύσει ἐγκληματίας.

Αἱ γνώμαι τῶν διαφόρων Σινολόγων, ὡς πρὸς ἄλλα, οὕτω καὶ ὡς πρὸς τὸ ζήτημα τῆς φιλοστοργίας, δὲν συμφωνοῦσιν. Ὁ Δρ. Yates, κεκτημένος τριακοντοετῆ πείραν τῆς Κίνας, εἰς τὴν ἐν ἔτει 1877 γενομένην ἐν Σιάγκ-Χάι Συνδιάσκεψιν τῶν Ἱεραποστόλων, ὁμιλῶν περὶ τῆς «Προγονικῆς Λατρίας» ἀπεφῆνατο ὅτι: «Ἡ λέξις «φιλόστοργος» κακῶς ἐξηγεῖται: καὶ δὲν πρέπει νὰ ἀπατώμεθα ἀπ' αὐτήν. Ἐξ ὄλων τῶν λαῶν, ὧν ποῖαν τινὰ γνῶσιν ἔχομεν, οἱ υἱοὶ τῶν Σινῶν εἶνε οἱ πλέον ἀφιλόστοργοι, ἀπειθεῖς πρὸς τοὺς γονεῖς, πείσμονες καὶ ἰσχυρογνώμονες, ἀπ' ἧς στιγμῆς εἶνε εἰς θέσιν νὰ ἐξωτερικεύωσι τὰς ἐπιθυμίας των». Ἐν τούτοις ὁ ἐξοχὸς μεταφραστικῶς τῶν Κινεζικῶν Κλασικῶν Δρ. Legge, ἀναφερόμενος εἰς τὸ χωρίον τοῦτο τοῦ Δρ. Yates, ἀποφαινέται ὅτι ἡ τῶν Κινεζικῶν τριακονταετῆς πείρα του ἀντιτάσσει αὐτὸν νὰ ἔχῃ ὅλως διάφορον γνῶμην. Εἶνε ὁμοῦς ἐκτὸς πάσης ἀμφιβολίας ὅτι, ὅπως ὅλα τὰ Κινεζικὰ ἦθη καὶ ἔθιμα διαφέρουσι σχεδὸν καθ' ὁλοκλήριαν τῶν λοιπῶν

λαῶν, οὕτω καὶ ἡ φιλοστοργία δὲν δύναται φυσικῶς τῷ λόγῳ νὰ νοηθῆ ὁμοίωστος· συνεπῶς ἡ ἡμετέρα ιδέα περὶ φιλοστοργίας καὶ εὐπειθείας πρὸς τοὺς γονεῖς δὲν δύναται νὰ εἶνε ἡ αὐτὴ καὶ παρὰ τοῖς Κινέζοις, ἐκ τῆς ἀπόψεως δὲ ταύτης κρινόντες, ἀγόμεθα ἀσφαλῶς εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι τὰ τέκνα τῶν Σινῶν στεροῦνται πειθαρχίας. Ἡ κυριώτερα αἰτία τούτου εἶνε ὅτι δὲν διδάσκονται τὴν εὐπειθειαν καὶ ὑπακοὴν πρὸς τοὺς γονεῖς, ἀλλ' ἀφίενται μόνᾳ ἢ νὰ μιμῶνται ἄλλους ἢ νὰ πράττωσιν αὐτοβούλως ὅ,τι καὶ ὅπως κρινούσιν. Ὑπάρχει μίᾳ προοίμια, ἣτις λέγει: «Τὸ κυρτὸν δένδρον θὰ γίνῃ ἀπ' ἑαυτοῦ εὐθὺ ὅταν μεγαλώσῃ», διὰ τῆς μεταφορᾶς δὲ ταύτης ὑπονοεῖται ὅτι τὰ τέκνα σὺν τῷ χρόνῳ ἀνδρούμενα θὰ πράξωσιν ὅσα καὶ ὅσα ὄφελον νὰ πράξωσιν.

Ἄλλ' ἡ ΥΪκὴ στοργὴ δὲν περιορίζεται μόνον, ὡς θὰ ἐνόμιζέ τις, εἰς τὰς μεταξὺ συγγενῶν σχέσεις, ἀλλ' ἐπεκτείνεται καὶ ἐτι πέραν· προνοεῖ τοῦτ' ἔστιν περὶ τῆς πρὸς τοὺς φίλους εὐκρινείας, τῆς εὐκρινεῖας πρὸς τοὺς ἄρχοντας πιστεως καὶ ἀφοσιώσεως, τῆς ἀκριβοῦς ἐκπληρώσεως τῶν καθήκοντων ἐκ μέρους δικαστοῦ ἢ ἄρχοντος, τοῦ ἀπερβιάστου τῆς ἰδιοκτησίας, τῆς εὐτολμίας καὶ κατεοίας ἐν τῇ μάχῃ κλπ. καὶ ἐξετάζεται μόνον ἐκ τῶν προθεσῶν ὡς καὶ κοινόν τι ρητὸν ἀναφέρει: «ἐκ τῶν ἑκατὸν ἀρετῶν ἡ υἱκὴ στοργὴ εἶνε ἡ κυριώτερα ἀλλ' αὕτη ἐξετεστέχ ἐκ τῶν προθεσῶν καὶ οὐχὶ ἐκ τῶν πράξεων, διότι, κρινομένης ταύτης ἐκ τῶν πράξεων, οὐδεὶς ἐν τῷ κόσμῳ θὰ ἠδύρασκετο φιλόστοργος υἱός.

(Τὸ τέλος στὸ ἐπόμενον)

ΕΜΜ. Μ. ΣΤΑΥΡΙΝΟΣ

ΕΚΣΤΑΣΙΣ

(1) Υἱὸς τοῦ Οὐρανοῦ—Διδάσκαλος.

ΜΙΑ ΛΑΜΠΡΗ ΣΤΟ ΜΕΤΩΠΟ

Στὸ Ἄρην Πειρήτ και τὸ Κιζ-Ἀβδάν, Τούρκι-κα χωριά πέρα ἀπ' τὸ Ἑσκι-Σεχέρ, ἔμενε τὴ χρονιά κείνη τὸ Πάσχα τὸ Σύνταγμα μας τὸ 55 μὲ τὸ ἔφεδραϊκό του τάγμα.

Κιζ-Ἀβδάν σημαίνει τόπος κυνηγίου και ὀνομάζεται ἔτσι τὸ χωριό, μὰς ἔλεγαν οἱ ἴδιοι οἱ Τούρκοι οἱ οἱ χωρικοί, γιατί τὰ χρόνια κείνα τὰ παλιὰ τοῦ Βυζαντίου, μιά βασίλισσα τῆς Πόλης, Ἑλληνοπούλα, κόρη κάποιου Κωνσταντίνου βασιλέα, ἐπέστρεψε ἀπ' τὸ κυνήγι τὸ καλοκαίρι και ἔμενε στήν ἔπαυλι τῆς ἐκεῖ στὸ δάσος μέσα.

Και σώζονται ἀκόμα και τὰ βλέπαμε μὲ τὰ μάτια μας τὰ ἔρείπια τοῦ Βυζαντινοῦ πύργου μὲ γράμματα και Ἑλληνικές ἐπιγραφές.

Τὸ δάσος αὐτὸ πού ἀρχίζει ἀπ' τὸ χωριό, μὲ κυπαρίσσια ἄγρια εἶνε φυτεμένο τώρα και φθάνει ὡς τὴν κορυφή και τὴν ἀπέναντι πλαγιά τοῦ Κιρκ-Κιζ-Δάγ, πού ἦταν ἡ προκλυψι μὲ τ' ἄλλα μας δυὸ τάγματα, μετὰ ἀμπρι και τὰ συρματοπλέγματα και τὰ δικὰ μας τὰ χαρακώματα.

Κιρκ-κιζ-δάγ!! Ἐχει κι' αὐτὸ τὴν ἱστορία του. σημαίνει βουνὸ τῶν 40 παρθένων και ὀνομάζεται ἔτσι μὰς τῶλεγαν πάλι οἱ ἴδιοι οἱ Τούρκοι οἱ χωρικοί, γιατί ἔνας Πασσάς, ὅταν οἱ Μουσουλμάνοι πῆραν ὕστερα τὴ Μικρασία, θέλοντας νὰ καθαρῖση τὴν ἐπαρχία του ἀπ' τοὺς Ἑλληνας, θανάτωσε και τὰ 40 αὐτὰ κορίτσια πού ἔμειναν τελευταῖα.

Σὲ μοναστήρι, πούχε τάχα προνόμια, κατέφυγαν γιὰ νὰ σωθοῦνε και ἔγιναν κλογορήδες.

Σώζεται και τὸ μοναστήρι ἀκόμα στὸ Σεϊντή-Γαζή μετ' ἀβλημένο σὲ τζαμί, βέβαια, μὰ μὲ γράμματα Ἑλληνικά και τὸν τάφο μέσα κάποιος πριγκιπέσσας Βυζαντινῆς, δίπλα στὸ τάφο τοῦ Γαζή.

Και ὁ πασσάς πού δὲ λογαρίαζε προνόμια, ἀπ' τὸ Μοναστήρι δεμμένες τις ἔσυρε και τις πῆγε στὴ μέση τοῦ δάσους αὐτοῦ, στήν κορυφή τοῦ βουνου. Και σ' ἐκείνη τὴν ἐρημιά, ντυμένες ἀκόμα μὲ τὸ μαῦρο ἐνδυμα τῆς βιολογίας, παρθένες ὡς τώρα και σεμνές τις θανάτωσε βασανισμένας πρῶτα ἀπ' τὴ λαγνεία και... τὸ σκιδισμό... τοῦ πικροῦ και τῶν συντρόφων του.

Τις ἔθαψε στὸ ἴδιο μέρος και εἶνε 40 στή γραμμὴ οἱ τάφοι τῶν συντρόφων του.

Τις ἔθαψε στὸ ἴδιο μέρος και εἶνε 40 στή γραμμὴ οἱ τάφοι τῶν μαρτύρων τῶρα.

Αὐτὰ λέει γιὰ τὸ Κιρκ-κιζ-δάγ ὁ μῦθος και ἡ παράδοσι, και εἶνε ἱστορία και εἶνε ἀληθινή και γραμμένη εἶνε στὰ λεξικά και τὰ ἔθνομολογικά βιβλία ὅλης τῆς Εὐρώπης.

Και μὰς ἔλεγαν ἀκόμα οἱ Τούρκοι οἱ χωρικοί πῶς στοιχειωμένο εἶνε τὸ δάσος τώρα και φαντάσματα ἔχει μέσα, πῶς στὸ ἡλιοβασιλεμα σὰν ματωμένο φαί-

νεται ἀπὸ μακρὰ και τὸ χειμῶνα μὲ τις μπόρες ἀκούονται φωνές ἄγριες και κλάμματα τὰ μεσάνυχτα, τὸ αἷμα πού ἄδικα χύθηκε φωνάζει και μαυροφόρες νεράιδες στήνουν πένθιμο χορὸ και λένε μοιρολόγια και ἐκδίκηση γυρεύουν.

Θὰνε βέβαια ὁ Βορῆας πού φυσάει ἄγρια στὰ κλαριά και βογκάει τὸ δάσος θλιβερά σὰν νὰ κλαῖνε και θυμώνουν ζωτικά.

Και τις ἀνοιξιάτικες πάλι μέρες πού δροσᾶτο τῆς αὐγῆς τὸ ἀγέρι παίξει μὲ τὰ κυπαρίσσια και τὰ βραδυνὰ και τις φεγγαρόλουστες νύχτες μαζὺ μὲ τ' ἀηδονία και τὰ πουλιά και ὁ ψιθυροὺς τῶν δένδρων θλιμμένος σὰν παράπονο βγαίνει ἀπ' τὸ δάσος και σὰν ἀναστενάγμα βαθύ.

Ἀπ' τὴ κορυφή τοῦ λόφου αὐτοῦ τοῦ Κιρκ-κιζ-δάγ ἐκεῖ ἀκριβῶς πού εἶνε οἱ τάφοι, θεῖο εἶνε τὸ πανόραμα!!

Μπορεῖ νὰ βλέπῃ κανεὶς τὸν κάμπο γύρω και μακρὰ ὡς ἐκεῖ πού φθάνει τὸ μάτι:

Τὸ Δορύλαιο, τὸ Σεϊντή-Γαζή και ἕνα σωρὸ ἄλλα μικρὰ και μεγαλεῖτερα χωριά, ὅλα ὅλα μὲ τὴν ἱστορία τους και τὴν Ἑλληνική τους καταγωγή, και ἀριστερὰ στὸ βάθος σ' ἀσπρογάλαζο μέσα φόντο τοῦ οὐρανοῦ ξεχωρίζει ἡ Ἰουστινιανούπολις (Σεβρί-Χισάρ).

Σ' αὐτὸ τὸ μέρος μὲ τέτοιο περιβάλλον γιορτάσαμε τὸ Πάσχα κείνο τοῦ 1922.

Θὰ μπορούσε νὰ φαντασθοῦμε πῶς εἴμασταν στρατὸς Βυζαντινὸς στήν Ἑλληνική κείνη ἐπαρχία και θάστελνε διαταγὴ πιά κάποιος ἄλλος βασιλέας Ἡράκλειος ἢ Κομνηνὸς ἀπ' τὴ πρωτεύουσα μας τὴ Κωνσταντινούπολι, γιὰ νὰ μὴ θυμηθοῦμε τὸν Μέγαν Ἀλέξανδρο πού σ' αὐτὸ ἀκριβῶς τὸ μέρος ἔδωσε μάχη και κέρδισε τὴ νίκη κι' ἦταν ἀπὸ τότε κει μιά ἀληθινή Ἑλλάδα.

Μὰ δὲν εἴχαμε πιά τέτοια φαντασία.

Ἦταν Πάσχα! Και ἀπ' τὴ νύχτα, τὰ μεσάνυχτα, ἀκριβῶς τὴν ὥρα πού στές πόλεις κητώ και στὰ χωριά θὰ χτυποῦσαν οἱ καμπάνες γιὰ τὴ πρώτη ἀνάστασι, οἱ Τούρκοι ξαφνικά μὰς ἄρχισαν στὸ κανονίδι.

Δοκίμαζαν μιά πυροβολαρχία πού ἔστησαν τὲς μέρες κείνες ἀπέναντι μας και ἔκαμαν βολὴ νυχτερινή. Οἱ ἀπαίτιοι κρότοι και αἱ λαμπές τῶν ὀβιδῶν φωτίσαν τὸ δάσος, μὰς ζύπνησαν ὄλους και μὰς σήκωσαν στὸ ποδάρι.

Ἄ! Τί τρομάρα γιὰ τοὺς δειλοὺς! Μὰ τί ὁμορφες ἀνάμνησες! Γιατί σὰν νάπεσαν αἱ ὀβίδες αὐτὲς γιὰ τὴν Ἀνάστασι τοῦ Χριστοῦ μας, τὴν ὥρα ἀκριβῶς πού θὰ χτυποῦσαν οἱ καμπάνες στίς πολιτείες κάτω και τὰ χωριά.

Κανένας δὲ χτυπήθηκε ἀπὸ μὰς και ἔπαυσαν ἀμέ-

σως και ἡσυχία ὕστερα ἦταν ὡς τὸ πρῶι.

Και ξημέρωσε ἡ Λαμπρή ἡ μέρα αὐτὴ μὲ τὴν ὁποία χίλιες δυὸ ἀναμνήσεις μὰς συνέδεσαν ἀπ' τὰ παιδικὰ μας χρόνια, μὲ τὰ κερὰ και τὲς ἐκκλησιές και τὰ καινούργια ροῦχα, ὡς τὰ πρῶτα μας τὰ νειάτα ἐποχὴ ἀκόμα πού μὲ ὄνειρα ζοῦμε, ἔρωτες και γλυκιές ἐλπίδες.

Μὰ τώρα, βρισκόμασταν μακρὰ, πολὺ μακρὰ ἀπ' τὰ σπιτία μας και τοὺς δικούς μας.

Ἡ ὑπηρεσία ὡς τόσο φρόντισε τίποτα νὰ μὴ μὰς λείψῃ οὔτε αὐτὰ κόκκινα, και ἀρνιά και κρασί και πορτοκάλια ὅλα μπόλικα ἄλλως τε στὴ Μικρασία.

Κι' ἀκόμα κοντὰ στὰ ἄλλα πασχαλινὰ δῶρα, οἱ ἀδελφὲς ἀπ' τὴ Σμύρνη και τὴ Πολι και τὸν ἄλλο Ἑλληνισμό, μὰς ἔστειλαν πρᾶγμα πρωτάκουστο πρὶν γιὰ τὸν Ἑλληνικὸ στρατὸ και ἀπὸ μιά μικρὴ λαμπάδα.

Στὰς 10 ἡ ὥρα συνετάχθη τὸ τάγμα μὲ τοὺς ἐφεδρικούς λόχους τῆς προκαλύψεως στὸ λόφο πίσω τοῦ Κιρκ-κιζ-δάγ ἐκεῖ στὴ πλαγιά πού ἀπυρόβλητος ἦταν ὁ τομέας, στὸ δάσος μέσα ἀπ' τὰ μελαγχολικά κυπαρίσσια.

Σχηματίσαμε τετράγωνο, στὸ μέσο οἱ ἀξιωματικοί, ἀνάψαμε τὰ κερὰ και ψάλαμε ὄλοι μαζὺ τὸ Χριστὸς Ἀνέστη.

Ἐκκλησιὰ δὲν εἴχαμε, οὔτε παπᾶ, μὰ οἱ μῦθοι και οἱ θρύλλοι κι' ἀκόμα οἱ τάφοι τῶν παρθένων πού φρόντισε ἀπ' τὴ μεγάλη Παρασκευὴ ὁ 7ος Λόχος (τιμὴ του) νὰ τοὺς περιποιηθῇ και νὰ βάλῃ στές πλάκες ἀπάνω λουλούδια τοῦ βουνοῦ, ἦταν γιὰ μὰς ἡ πιὸ μεγάλη και πιὸ ἅγια και πιὸ ἱερὴ ἐκκλησιὰ.

Τόσο γλυκὰ τώρα και λεπτὸ ἕνα ἀεράκι φυσοῦσε τὰ κυπαρίσσια πού δὲν ἔβγαине κανέναν πένθιμος ἦχος πιά ἢ στεναγμοί, μὰ κἀτι σὰν ἀνατριχίλα νοιώθαμε μεις ἀπ' τὸ ψιθυροὺς τοῦ δάσους και σὰν εὐχαρίστησι και περηφάνια.

Δεύτερη φορὰ Χριστὸς Ἀνέστη ἔψαλλε μόνο τὸ κόρο πού σχηματίσαμε ἀπ' ὄλο τὸ Σύνταγμα και τὴν τρίτη ὄλοι μαζὺ και σθύσαμε τὰ κερὰ. Και χαλάσαμε τὴ γραμμὴ—ἀπόλυσε πιά ἡ ἐκκλησία μας.

Ἀδελφωμενοι ἀπὸ ἀγάπῃ ἀξιωματικοί και στρατιῶτες λέγαμε ὁ ἕνας στὸν ἄλλο χρόνια πολλὰ και φιληθήκαμε γλυκὰ οἱ πιὸ φίλοι και συγγενεῖς ἔθιμα παλιὰ Ἑλληνικά πού κοντεύουν νὰ λησμονηθοῦνε.

Και σκορπίσαμε ὕστερα ὁ λόχος τῆς ἡμέρας εἶχε μονάχα τὴν ὑπηρεσία και ἔβγαине τοὺς σκοποὺς ὄλους στὰ χαρακώματα κι' ἕνας ἄλλος ἀκόμα ἦταν ἐπιφυλακῆ, οἱ ἄλλοι ὄλοι εἴμασταν ἐλευθεροί.

Καθε λόχος εἶχεν ετοιμάσῃ και στολίσῃ τὸ μέρος πού θὰ ὄανε οἱ ἄνδρες του, τὴ τραπεζαρία του νὰ ποῦμε ἔτσι και καθένας εἶχε τὴ φιλοτιμία νὰ δείξῃ πιὸ καλλινεχνικὴ τὴν ἐμφάνισι ἀπ' τὸν ἄλλον.

Θὰ ἤρχετο ὁ Συνταγματάρχης, ὁ ὑπασπιστής και οἱ ἀξιωματικοὶ τῶν ἄλλων λόχων ὄλοι νὰ τοὺς χαιρετίσουν μὲρα ποῦνε. Μπορεῖ και ὁ Μέραρχος ἀκόμα

ἀπ' τὸ Καρᾶ-Τκὰτ ναρθῇ θάχουν τόσους ἐπισκέπτας. Και δυὸ τρεῖς μέρες πιὸ μπροστὰ ἄρχισαν οἱ ετοιμασίες; ἔκαναν καθίσματα ἀπὸ κλαριά και φυλλώματα πῶν δένδρων, τραπέζια, κίοςκια, ἔγραφαν μὲ λουλούδια και μὲ πετραδάκια στὸ ἔδαφος διάφορα ὀνόματα σημαῖες κι' ἄλλα.

Ὁ 5ος λόχος τὴ διακόσμησι τὴν εἶχε ὄλη μὲ λουλούδια διότι στήν ἄκρο τοῦ δάσους και στὸ κάμπο ὄλον π' ἀρχίζει ὕστερα ἀκαλλιέργητος φυτρώνουν ἄφθονα ἀπ' οὐτὰ γαλάζια και κίτρινα, ἀγριολούλοδα βέβια μὰ πολὺ ὁμορφα σὰν μενεξέδες μοιάζουν. Τὸν ἄλλο μῆνα τὸν Μάη, ἔγιναν τόσο πολλὰ και ψηλὰ σὰν στάχια, πού σὰ σπαρμένος ἦταν, ὁ κάμπος ἀπὸ λογιῆς λογιῆς λουλούδια κι' ἀπέραντη μιά θάλασσα λουλουδένια.

Και σὰν ἔφαγαν οἱ στρατιῶτες σὲ κάθε λόχο ὄλοι μὰ ὁ μὲ τοὺς ἀξιωματικούς και τὸ Λοχαγὸ στὸ ἴδιο τραπέζι και χόρτασαν καλά κι' ἤπιαν γλυκὸ κρασί, κι' ἤλθαν στὸ κέφι, ἄρχισε τὸ γλέντι ὁ συρτὸς και τὰ τραγούδια.

Ἦρθε τ' ἀπόγευμα και ὁ Συνταγματάρχης μὲ τὸ γιατρό και τὸν ὑπασπιστή του νὰ χαιρετίσουν τὸ κάθε λόχο.

—Χριστὸς ἀνέστη.

—Ἄληθῶς ἀνέστη.

—Και τοῦ χρόνου παιδιά.

—Νὰ μὰς ζήσης.

Τοῦ προσέφεραν κρασί μὲ τὸ κύπελλο, τσοῦγκρισε αὐτὰ μὲ τοὺς στρατιῶτες, πού τὸν τριγύρισαν κι' ἄφινε νὰ τοῦ σπᾶσουν τὸ αὐγὸ, μιλοῦσε σὲ κάθε στρατιῶτη μὲ χαμόγελο και χαιρετοῦσε ὄλους μὲ γλυκὸ λογα και ἀπὸ γέλοια και γὰρ ἀντηχοῦσε ὁ λόχος και τὸ δάσος θες γιὰ τὴν μέρα τὴ καλὴ θες γιὰ τὴν καλοσύνη και τὴν ἀγάπη πού μὰς ἔβωνε ὄλους ἐκεῖ στήν πρώτη γραμμὴ.

Σὰν ἔφευγε ἀπ' τὸν ἕνα, τὸν συνώδευαν και οἱ ἀξιωματικοὶ τοῦ κάθε λόχου και πῆγαιναν μαζὺ στοὺς ἄλλους και ὄλοι οἱ λόχοι ὄραιοι ἦταν και δὲν ὕστερησε κανεὶς σὲ καλλιτεχνικὴ ἐμφάνισι.

Μὰ ἡ πολυβολαρχία τοῦ Ἀγγελάτου τελευταῖα, ἰδιαίτερη μὰς ἔκαμε τὴν ἐντύπωσι. Ἐκτός ἀπ' τὸ συνδυασμὸ τῶν λουλουδένιων χρωμάτων στὴ διακόσμησι, χορεύσαν στὸ λόχο του τὴν ὄρα κείνη και χοροὺς Ἑλληνικούς.

Δεκαπέντε στρατιῶται διαλεμένοι ἀπὸ μέσοις πολλῆς (ὄλη τὴ σαρακοστή ἔκαναν μπροστὰ κρυφὰ) φίλοι, λιγνοί, ἕνα ἀνάστημα, μὲ θερινὰ χιτώνια και καινούργες γκέτες, (λωρίδες), γιὰ νὰνε πια σωστοὶ «εὐκνήμηδες Ἀχαιοὶ» ἄρχισαν σ' ἕνα μονάχα γνέμμα τοῦ Λοχαγοῦ.

Οἱ ἄλλοι γύρω στρατιῶται διαλεμένοι κι' αὐτοὶ τραγοῦδοσαν και τὰ δεκαπέντε κείνα λεβεντόπουλα ἀνάλαφρα σὰν φτερωτὰ γιομάτα χάρη και ρυθμὸ χόρευαν σεμνὰ τὸ θεῖο τὸν ἀθάνατο Καλαματιανὸ ποῦνε ὄλος ἀπ' τὴν ποίησι τῆς Ἀρχαίας Ἑλλάδος.

Στὸ 10ο βῆμα πού τὸ δεξὶ πῶδι ἔρχεταί λίγο μπρὸς και ἀριστερὰ γιὰ νὰ χτυπήσῃ τὰ δυὸ μικρὰ βηματικά, σὰν γραμμὲς ἀνάλογες ζωγραφιστὲς μὲ ἴσα διαστήματα, στὸ κενὸ πρῶτα και τὰ δεκαπέντε πῶδια

τάβλεπες τὴν ἴδια στιγμή καὶ τὰ χτυπήματα ἴμοπος στ' ἀριστερὸ τὴν ἴδια πάλι στιγμή γίνονταν ἀπ' ὄλους.

Καὶ κείνο τὸ χαριτωμένο λύγισμα! καὶ τὴν ἀπόστασι πού κρατοῦσε ὁ ἕνας ἀπ' τὸν ἄλλον πάντα τὴν ἴδια με ἀκρίβεια!!

Ἀρχαῖο βωμὸ ἂν εἶχαμε πυρρίχιος θάταν ὁ χορὸς στὴν Σπάρτη τοῦ Λυκούργου.

Ἦστερα ὁ Νίκας, ὁ δεξιόσθενος, μπῆκε μπροστὰ καὶ ὁ χορὸς καὶ τὸ τραγοῦδι γύρισε στὸ κλέφτικο

Παιδιάμ' ἄν θέλτε λεβεντιά...

καὶ παρὰ κάτω.

Ποτὲ θαρῆθ' ἴδ' ἄνοιξι' θαρῆθ' ἕνα καλοκαίρι

ποῦστὴν ψηλότερη κορφή θὰ κάνουμε λιμέρι.

Μ' ἔκστασι καὶ θαυμασμὸ ἀχόρταγα τοὺς βλέπαμε καὶ ἀκούγαμε τὰ τραγοῦδια μέσα στὸ μυστηριακὸ τὸ ὄμορφο τὸ δάσος. Καὶ σκέπτομαι τώρα: ἡ ἄνοιξι' κείνη με τὰ λουλουδένια χρώματα γύρω καὶ τ' ἀμπροὶ καὶ τὰ χαρακώματα, δὲν ἦσαν τὰχα ἡ ἄνοιξι' τοῦ τραγοῦδιου καὶ τὸ καλοκαίρι πού περιμέναμε ναρῆθ'.

Καὶ στὴν ψηλότερη κορφή πέρα ἀπ' τὸ Ἐσκι-Σειχίρ, στὴν Ἀγκυρα κοντὰ δὲν εἶχαμε τὸ λιμέρι τότε ; ;

Καὶ ἔτσι πέρασεν ἡ μέρα καὶ καταλάβαμε πὼς ἦταν ξεχωριστὴ ἀπ' τίς ἄλλες. Καὶ οἱ Τούρκοι ἀκόμα δὲν μᾶς ἐνόησαν καθόλου· καμμιά δὲν ἔπεσε τουφεκιά, καμμιά ὄβιδα δὲν δέκοψε, τὴν ἡσυχία τῆς ἡμέρας. τὴν ὁμορφιὰ τῆς Λαμπρῆς.

Καὶ ἀντιλαοῦσε τὸ δάσος ἀπ' τὴν χαρὰ καὶ τὴν δόξα, ὡς πού βασιλεψέω ὁ ἥλιος στὴ Μικρὰν Ἀσίαν καὶ γένηκε νύχτα. . . .

Σάμος—Σπυθαραῖοι.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΑΡΑΣ

Δικηγόρος

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΙ

Η σπουδαιότης τῶν κοινωφελῶν ὁργανώσεων καὶ ἰδρυμάτων εἶνε μεγίστης σημασίας διὰ κάθε κοινωνίαν, ἀκόμη καὶ δι' ἐκείνας αἰτινες ἀναλαμβάνουσι τῶν ἀγαθῶν ἐκπολιτιστικῆς διοικήσεως. Τὸ μυστικὸν τῆς ἐπιτυχούς δράσεως ἔγκειται εἰς τὸ ὅτι οἱ περὶ τὰς ὁργανώσεις ταύτας ἀσχολούμενοι, παρέχουσιν ἀφιλοκερδῶς τὴν ἐργασίαν τῶν πρὸς ἐξυπηρέτησιν τῶν κοινωφελῶν σκοπῶν, οἵτινες θὰ ἦτο δυσκολώτερον, ἂν μὴ ἀδύνατον νὰ πραγματοποιηθῶσι δι' ἐμμέσθου προσώπου.

Καὶ οὕτω ἡ ὁργανώσις ἀποκτὰ ὄχι μόνον ἀφθονα ὑλικά μέσα, ἀλλὰ καὶ ἐνθουσιώδεις ὑποστηρικτάς· καὶ στοιχεῖα κατάλληλα διὰ τὴν ἐπιτέλεσιν τῶν ἰδεωδῶν τῆς.

Ο Σύλλογος «Πυθαγόρας», ὑπὸ τὴν προοδευτικὴν διεύθυνσιν τοῦ Προέδρου του κ. Βασιλείου Καριωτογλου, παρουσιάζει κατ' αὐτὰς ἀξιοσημεῖωτον δράσιν. Πλὴν τῆς νυκτερινῆς σχολῆς, εἰς τὴν ὁποίαν

διδάσκονται δωρεάν, ἄνω τῶν ἐβδομήκοντα, ἄποροι μαθηταὶ καὶ τῆς σχολῆς ἐκκλησιαστικῆς μουσικῆς, ἐνεκαίνιασε τὴν περίοδον τῶν διαλέξεων του. Ὁμιλήσαν μέχρι τοῦδε :

Ὁ κ. **Ἡρακλῆς Θαλασσινός** «Περὶ γυναικός.»

Τὸν λόγον τοῦ ρήτορος διεῖπε φεμινιστικὸν πνεῦμα.

Ὁ κ. **Ζήσιμος Σίδερης** «Περὶ τῶν δύο πρώτων στίχων τῆς Ὀδυσσεΐας».

Ἡ διαλέξις ἐπιστημονικὴ εἰς λογοτεχνικὸν ὕφος.

Ὁ κ. **Βασίλειος Θεοφανίδης** «ἠ Φιλοσοφία τοῦ πόνου κατὰ Σοπεργάουερ».

Ἀπ' οὗ διὰ διαφορῶν εἰκόνων καὶ ποιημάτων, ἐλλημμένων ἐκ τῆς ἐν γένει φιλολογίας, ἀπὸ τῶν παναρχαιωτάτων χρόνων μέχρι τῶν καθ' ἡμᾶς, ἐξέθηκε τὴν φυσικὴν ἀπαισιοδοξίαν τοῦ ἀνθρώπου, ὁ ρήτωρ ἔχων ὡς ὁδηγὸν του τὸ περίφημον φιλόσοφον Σοπεργάουερ, μᾶς ἀνεβίβασε διὰ τῆς θεωρίας τῆς ἀπαισιοδοξίας, εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ δυσβάτου ὄρους τῆς ζωῆς, ὅπου ἡ φιλοσοφία τοῦ πόνου ἔχει στήσει τὸ μέγαρον τῆς, χαρίζουσα εἰς ὅσους τὴν ἐπισκέπτονται, τὴν γαλήνην τῆς ψυχῆς—τὴν πραγματικὴν καὶ ἀληθῆ παρηγορίαν τοῦ δυστυχισμένου ἀνθρώπου—.

Κατὰ τὸν περίεργον τοῦτον φιλόσοφον ὁ πόνος μόνον εἶνε πραγματικότης, πᾶσαι δὲ αἱ ἀπολαύσεις τοῦ βίου εἶνε φαντασιώδεις καὶ οἰωνεῖ ἀνετηκτὸν μόνον ἀγαθὰ.

Ἀληθῆς εὐτυχία τοῦ ἀνθρώπου εὐρίσκειται μόνον ἐν τῇ ἀνυπαρκείᾳ, διὰ τοῦτο καὶ ὁ θάνατος εἶνε τὸ μόνον θετικὸν ἀγαθὸν τοῦ ἀνθρώπου.

Ἐντεῦθεν καὶ ὁ ἔρω· ὡς αἰτία τῆς διασωσίσεως, εἶνε ἡ πηγὴ τῶν βλασφῶν τῶν ὄντων.

Πρὸ τῆς τοιαύτης ὀδυνηρᾶς καταστάσεως τοῦ ἀνθρώπου, αἱ εἰκαστικαὶ τέχναι· καὶ ὁ οἶκτος εἶνε τὰ μόννα φάρμακα, διότι αἱ μὲν πρῶται, ἀνιδιοτελεῖς προσήλωσις εἰς τὴν οὐσίαν τῶν πραγμάτων καὶ τὸ δεύτερον, ἀνιδιοτελεῖς προσήλωσις εἰς τὴν βλάσφηαν καὶ τοὺς πόνους τῶν γύρω, προκαλοῦν εἰς τὸν ζητοῦντα τὴν βοήθειάν των, τὴν λήθην τῶν ἰδίων του βασάνων καὶ ἐπιφέρουν ἀναγκάσιως τὴν ἀνακούρισίν καὶ τὴν γαλήνην τῆς ψυχῆς του.

Τὴν Κυριακὴν 24) τρεχόντος μηνὸς συμπράξει, τοῦ Φιλοτεχνικοῦ Ὁμίλου καὶ τῆς Φιλαρμονικῆς Σάμου, μετὰ τοῦ Συλλόγου «Ὁ Πυθαγόρας» ἡ ἑορτασθῆ ἐν τῇ αἰθούσῃ τοῦ Πυθαγορείου Γυμνασίου ἡ ἐκαιτονταετηρὶς τοῦ θανάτου τοῦ Βύρωνος. Τὸ πρόγραμμα περιλαμβάνει διαλέξεις, ἀπαγγελίας, ᾄσματα κλπ.

Ἡ εἴσοδος ἐλευθέρη. Ὄρχα ἐναρξέως 5 μ. μ.